
LITAERO·O

ŠPATNÝ TEXT

Martina Císařová

Zvláštní a podivná. Bytost.

Ona. Byla nekonečně divná. Asi jako červený prorezlý okap na zledovatělém iglú. A stejně podmanivě téměř krásná. Kolem hlavy jí, jako temní uječení netopýři, v obrovských soustředných kruzích vířily tisíce malých, větších i obludně obřích písmenek, vykličníků a jiných méně známých interpunkčních znamének. Z hustě rezatých polodlouze střapatých a ne tak docela zacuchaných vlasů jí odkapávala ledově studená průzračná voda a s neodbytně hlasitým pleskáním tiše dopadala na betonově šedé ošoupané lino rozvalující se na prastaré kamenné podlaze. Zhruba 19. století nebo tak nějak.

Přes úplně nové červotočem prožrané plastové dveře zasvítilo jasné polední slunce a jeho zlatě zářivé paprsky se hbitě odrazily od jejích prastarých jemně prošoupaných látkových kecek s obrovskou dírou na pravém palci a tkaničkami zavázanými na gordický uzel. Sedla si do hustě počmárané lavice, sklopila hlavu a rozhlédla se houstnoucím večerním šerem plným dloužících se stínů, které se plazily po zdech. Do noci, silou tisíciwattové žárovky, zajiskřil její sladce vítězný trochu zkažený úsměv:

„Jsem přívlastková královna. Vládkyně veškerého známého literárního klišé. Císařovna textové zkázy a ústřední představitelka knižního patosu.“

Daniela Peterová
Tisíc střípků reality

Annin odraz v zrcadle měl vlastní názor a často s ní nesouhlasil.

Každé brzké, ach, až příliš brzké a rychlé ráno, vypadal jinak.

V pondělí jako moudrá žena s přísným pohledem.

„To tričko k těm kalhotám vůbec nesedí, Anno!“

„Trhni si,“ vyplázla Andulka jazyk, „mě se to líbí!“

Ale měla po náladě.

„Ten účes je katastrofa,“ ozvalo se další den z hloubky zrcadla.

„Tohle je teď přece móda!“

Aniččin život se změnil v nekonečnou debatu. Odrazy měly názor úplně na všechno. Co má jíst, jak se má oblékat, s kým se má bavit, a dokonce i jakou barvu má mít její nový titanový iPhone 16 Pro 512GB s ultraširokým fotoaparátem.

„Červenou? Ale prosím tě! Tak výrazná barva rozhodně není nic pro tvůj typ,“ prskal starý dědek se šestnácti doprava zatočenými fousy na bradě.

„Zvol raději něco tlumenějšího, třeba béžovou.“

„Jo, abych vypadala jako ty, matná a ulepená,“ Anna se cítila jako v kleci. Naštvaná a frustrovaná. To by se ti také, milý čtenáři, určitě nelíbilo!

Ve středu 17.6. v osm hodin večer se Anna chystala na večírek. Chtěla si obléct své nejnovější, dechberoucí zlatisté šaty se stříbrnými flitry, ze kterých Johnymu podklesávala kolena.

„Tenhle model odhaluje příliš! Co si o tobě lidé pomyslí?“ vyštěkla ze zrcadla šedivá babka, co nápadně připomínala její mámu po třiceti letech.

Anna se rozčílila.

„Ale já se v nich cítím úžasně sexy a báječně bájo!“ vykřikla a plnou silou jako Rambo udeřila do zrcadla. To se s třesnutým rachotem rozletělo na tisícero malilinkatých kousíčků.

Každý střípek jí ukázal jinou část její rozkošné mladounké šestnáctileté tvářičky.

A Anna konečně procitla. Uvědomila si, že pravda není jen jedna!

Skládá se z milionů rozličných podivných střípků!!!

3

Miroslava Jarošová

Úloha

Je večer. Už teraz viem, že zajtra ráno to bude ako každé ráno. Také typické, vstať, umyť zuby, sprcha, učesať si vlasy, zobudiť dieťa, pobaliť sa do práce. Raňajky, pripraviť desiatu. Stokrát niečo pripomenúť dcére, aby na nič nezabudla. Som unavená už z toho vymenovania. Potom odchod. Rýchlo, aby sme prišli načas do školy. Cesta je väčšinou super, ona si tých 1,2 kilometra skrakuje tým, že sa so mnou rozpráva. Rozprávame sa celou cestou a viem, že je šťastná. A ja som rada, že ju dovediem do školy pozitívne nastavenú.

Vlastne je to príjemné ráno. Odvediem ju do školy a idem pešo do práce. Asi dva a pol kilometra pešo s hudbou v ušiach. To je čas, kedy sa nastavujem ja pozitívne. Kráčam do rytmu a plávam so všetkými myšlienkami, spracovávam emócie. Ale v poslednej dobe, kráčam s hlavou hore a mám chuť tancovať. Usmievam sa len tak kráčajúc ulicami a uličkami mesta. Je to tou hudbou? Alebo tým, že som vykráčala bolesť, čo ma ešte pred rokom ničila? Možno je pýtať sa zbytočné a odpoveď je jasná. Možno je to inak, lebo ja som dnes iná.

Helena Asmalovská Nefunkční text

Venku lilo jak z konce, prostě počasí, že by psa nevyhnal, i když anglicky se takovému počasí říká *raining cats and dogs*, takže to by psa vyhnal. My zase o takovém počasí říkáme, že prší trakaře, ale to si myslím, že většina mladých dnes nemusí vědět, co znamená, takže tím nebudu začínat, milý čtenáři, že? Venku bylo tedy prostě hrozně špatné počasí, protože to si lidi pod hodně deštivým počasím vlastně představí.

Zajela jsem přes les do obchodu. Byla tam paní se psem. Po cestě zpátky jsem taky viděla psa. To byl jinej pes. Proč je venku vlastně tolik psů, když tak prší? Na oběd jsem dojedla kuře. Volala Kristýna. Už i k ní se dostalo, že po Martě se takříkajíc slehla zem. Jako kdyby Marta byla někdy tak cool a awesome, aby se o ní Kristýna jako vůbec chtěla zmiňovat, že? Akorát tak to kuře uměla dobře uvařit. Ale jinak, krom toho jejího psa, po ní ani pes neštěkl. A najednou o ní mluví i Kristýna? Jakože co na té Martě teď všichni měli? Co myslíš, čtenáři?

Musím do toho lijáku zase ven, ještě znovu jednou do deště, raději nějak očistit to nářadí, nebo stačí, že to v tom dešti smyje voda? Je to tak nějak hlavně bláto...

Ale že mi zdrhl ten její čokl, to radost nemám. A to se říká, že v tomto počasí by psa nevyhnal. Ale ono se toho navykládá, že, milý čtenáři? Třeba budiž jí země lehká, přitom jak furt prší, bude to přinejlepším těžká šlichta, jakože ta hlína.

Soňa Nemčoková

Špatný text

V živote Džigiho nastal Deň D. Jedno chladné septembrové doobedie ho čakali prijímačky na jeho vysnenú vysokú školu. Bol z toho taký nervózny, že sa nevedel ani poriadne naraňajkovať. Jeho obľúbené raňajky boli toast s trochou masla, občas vajíčka, keď na to vyšiel čas. Ale dnes sa na tanier iba bezducho pozeral, nemal chuť. Však viete asi, aký je to pocit.

Nasledovala cesta na fakultu, rozhodol sa, že so sebou vezme aj svojho psa Džigiho, aby nebol sám doma smutný a opustený a nešťastný. V autobuse si prezeral topánky spolucestujúcich a uvedomil si, že sa zabudol prezuť.

„Ale to asi až tak nevadí, o tom nie je vysoká škola,“ pomyslel si v duchu Džigi. Ale Džigi mal obavy o svojho dvojnohého priateľa. „Ako chce tento tu zvládnuť dospelácky život, keď ani nie je schopný sa obuť jak človek?“ Po 17-minútovej ceste autobusom číslo 71 vystúpili na autobusovej zastávke, ktorá bola pochopiteľne blízko vysnenej školy. Džigi si našťastie nezabudol svoj talizman pre šťastie, ktorý mu mal pomôcť zvládnuť testy a ústne kolo prijímacieho procesu. Tento predmet bol veľmi záhadný a nikto netušil, o čo šlo.

Spoločne vstúpili do budovy školy a prebehol im mráz po chrbte. Budova bola historická, prenádherná, avšak pripomínala labyrint. Džigi sa tu odrazu cítil ako maličká rybička vo veľkom rybníku. Rozhodol sa spýtať pána na vrátnici: „Dobrý deň, neviete náhodou, kde dnes prebieha prijímacie konanie na obor Husitská teologie se sruženým studiem Filozofie v kontextu židovské a křesťanské tradice?“

Pán sa pozrel na hodinky a nezaujato zamrmlal: „Neviem, ale dnes sa to určite nedeje. Dnes je na fakulte sanitárny deň.“

“Do piči, ja som si to asi zle pozrel, ale ďakujem,“ zareagoval zmätene Džigi.

Tomáš Kláčr
SpatnePsani

Alžběta mu pláčem rozvibrovala mobil a řekla, že se s ní Pavel rozešel.

Cítil, jak je z toho rozechvělá, cítil to fyzicky, protože se chvěl mobil v ruce. Ostatní mu tvrdili, že mobilovat vůbec dobré není. Že mobil vůbec nepřenáší emoce. Že jen verbální komunikaci jo, neverbální komunikaci že ne.

Nikdy nikomu vysvětlit nedokázal, že v tom, jak mobil vibruje, je spousta emocí, teda emočních vibrací od toho, kdo volá. „A když mobil ti zvoní, to už poznáš emoci z toho?“ zeptal se kamarád posměšně. Vůbec nic nepochopil, necita jeden!

Ale na hovor se teď chtěl a musel soustředit. Alžbětu měl rád, už dlouho byl její vrba. Její Pavel byl jeho kámoš, ale někdy s ním fakt jako nesouhlasil, co té Alžbětě vyváděl.

Znal Pavla fakt dobře. Byl si tak jistý, že se k Alžbětě vrátí! Ale jak jí to jen říci, aby mu uvěřila? Aby se už konečně uklidnila! Aby neplakala celý večer! Aby neměla pocit, že je úplně v prdeli!

No, napadlo ho, co sázka? Když chtěl odvést pozornost, navrhnul sázku. Nebylo to úplně vědomé, takový spíš jako podvědomý způsob, který se asi naučil už jako dítě, Freud by mu to jistě vysvětlil, ale Freud už umřel a Jungovi by to přišlo málo duchovní. Ale zase Jung by možná vnímal emoci z vibrace mobilu, nebo ne?

Opět věnoval pozornost plačící Alžbětě. Vibrace ty slzy jako fakt přenáší, i když mu to nikdo nevěří, ale materiální věci zatím ne. Alžběta teď roní slzy jako krokodýl. Ne, jako deset krokodýlů, kteří oplakávají – sakra co by mohli oplakávat krokodýlové?

„Hele Alžběto,“ začal a snažil se poslat do jejího telefonu pozitivní vibraci.

„Já Pavla znám, sama víš, kolikrát už jsem ti poradil jak na něj a uznej, že to fungovalo. Mám pravdu?“

Z mobilu se ozvalo zabublání.

„Co říkáš?“

„Promiň,“ slyší zdaleka, ale vlastně zblízka tu smutnou Alžbětu z mobilu. „Musela jsem se napít džusu.“

„Jo? Je dobrej? Dáš mi ochutnat? Nééé, počkej!!! Nedávej! Kdybys to nalila do mikrofonu, víš co by se stalo-“

„Mobil by se rozbil?“

„Nééé. Vyteklo by mi to přímo do ucha! Chachachá!“

Alžběta se taky zasmála.

Teď rychle tu sázku, než mi zase začnou týct do ucha její slzy.

„Hele vsadíme se, že do měsíce bude Pavel zpátky.“

„Nebudeeee! Už nikdyyy! Takže to se teda klidně vsadím, ty vole, klidně!“ vypálí Alžběta.

„Týýý jo, no super, ale když jde o tak velkou věc, jako o Pavla, tak to musí být něco úplně neobvyklého! Úplně strašně neobvyklého, chápeš?“

„No jasně!“

„A máš nápad?“

„Hmmm, nóó, hele, já jako nevím...“

V jeho hlavě vybuchne granát. Představí si to vzrušení. Zamrazí ho. Po zádech se rozběhnou hadi. Postaví se mu.

Ty vole, dám to? Není si jistý svým hlasem. Ale pak to řekne.

„Hele, a co teda tohle – kdo prohraje, bude nahej vítězem přivázaněj k posteli a zlechtanej!“

Načež se tak lekne, co to řek, Alžběta ho má přece za jemného slušňáka, a teď? Neposral sem to? Leknutím ztratí erekci a hadi znehybní.

Jenže po dvou vteřinách Alžběta řekne: „Pavel je navždycky pryč, takže za měsíc uvidím nahatýho tebe. Beru.“

A erekce je zpátky a hadi se mrskej jak tisíc rozvibrovaných mobilů.

„Takže – kopyto!“ zařve Alžběta.

„Jelito!“ zařve automaticky zpátky.

„„Platí to“ zařvou oba.

Lucie Miklová

Špatný text

Byl vlahý letní den. Seděla jsem ve svém květinovém kimonu, o kterém někteří lidé říkají, že je zajímavé, na zahradě.

Zničehonic začaly z nebe padat trakaře, jak říká moje babička velkému dešti. Kdesi v dáli zahřmělo, nejdřív jednou, pak podruhé a nakonec potřetí, a opravdu to bylo, jako by se čerti ženili.

„Sakra!“ říkám si.

Dívala jsem se z okna na ty obří kapky i na ty malilinkaté kapičky stékající po okně a přemýšlela, co budu celý den dělat. Mohlo by se zdát, že v tomhle velkém dešti nemůžu uskutečnit svůj velmi dlouho plánovaný plán. Ptáte se jaký plán? Ten nejvíc cool plán, jaký mě kdy napadl.

Musel být uskutečněn dnes, jenže to jsem se přepočítala. Skutečnost, že bude pršet, jsem si nepřipouštěla. Z check-listu v tomhle případě dneska nebudu moct odškrtnout nic. Ale o tom až příště.

LitAero 0/24 podzim – Špatný text před první lekcí - 3. října 2024

Autoři: Asmalovská Helena, Cisárová Martina, Jarošová Miroslava, Klačér Tomáš, Miklová Lucie, Nemčoková Soňa, Peterová Daniela

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LITAERO-1

LOV SLOV - SLOVESA

Tomáš Klačer

Zkušenosti s létáním

1

Pozoruje: Štěbetají. Houfují se. Létají.

2

Štěbetat nepotřebuje, houfovat se netouží. Chtěl by létat, lovit!

3

Zakořenila.

Roste. Rozvíjí se. Pučí, proměňuje se, rozkvétá. Voní!

4

Procházel se. Přilákala. Nedokázal se nezastavit.

Očichal, olízal. Ukousnul! Žvýkal, polykal – transformoval se!

Utichl, rozpadl se.

5

Dokázal se sestavit, zduchovněl!

Cítí – může měnit! Nepotřebuje.

Vnímá – může tvořit! Nechce.

Věří – může létat!

Odrazí se! Letí! Stoupá!

Užívá si! Rozhlíží se, zajásá.

Přilétají! Bude lovit!

6

Zafouká, zatmí se, ochladí se!

Lekne se. Zreální.

Cítí, vnímá – nemůže létat!

Klesá, padá! Zřítí se! Děsí se! Naříká!

Modlí se. Pomohlo. Uklidní se.

Pokusí se zachránit. Snaží se štěbetat.

Pípá: „Pomozte!“

7

Vyslyšeli.

Přilétají. Houfují se, tlačí se.

Podletí, zachytí, zpomalí.

Přistanou.

8

Přežil! Raduje se! Mňouká, přede.

„Nebudu lovit!“ slibuje.

Daniela Peterová

Ulítlý konec divadelní zkoušky

Neměla jsem se nechat přemluvit.

„Neboj, osvědčíš se!“

Kdybych se byla bývala zamyslela, nepřišla bych. Ztrapním se. Neumím hrát.

„Zarecituj!“ Zkouším deklamovat.

Chichotají se: „Číst umíš?“

Třesu se, přestávám dýchat.

„Pokračuj!“

Nezvládám. Chci utéct.

Chlácholí, chválí. „Lepšíš se!“

Neřekla bych. Připozdívá se, budeme končit. Raduju se, přežila jsem.

Slyším: „Mohla bys, prosím, zopakovat...“

Nemohla!

„Naserte si! Nebudu šaškovat!“

Ječím.

„Pokračuj! Vztekej se! Exceluješ!“

Nafukuju se.

Odlétám.

Helena Asmalovská

Jak se z dědečka zase nestal pradědeček

Slaví se.

Zaparkujeme, zazvoníme.

„Vítejte!“ raduje se. Načančala se. Vyzouváme se.

Culíme se, gratulujeme.

„Nemuseli jste.“

„Museli!“

„Nemuseli. Voní!“

Posadíme se.

„Můžu nalévat?“

„Děkujeme, nemůžeme pít – řídíme,“ dodám.

„Nedělejte,“ neposlouchá, nalévá.

Připíjíme. Ustrknu, odložím.

„Dáme papat?“ zvedne se.

„Pomůžu?“

„Netrap se. Musím se hýbat.“

Nakrájí, nachystá, donese. Jíme. Mlčíme.

„Chutná?“ potřebuje pochválit.

„Chutná.“

„Chcete přidat?“ zvedá se, roznáší, doplňuje. „Neupejpejte se, dejte si.

Potřebuješ přibrat. Zhubla jsi.“

„Nezhubla.“

„Muselas zhubnout. Neslepnu.“

Vzdávám se, беру si. Žvýkám, nechci, nutím se polknout.

Pozorujeme se. Odhodlám se.

„Drží se?“ chci vědět.

„Ztrácí se,“ posmutní.

„Spí?“

„Odpočívá.“

„Můžu se podívat?“

Otevírám, nahlížím.

Leží, oddechuje.

Odkašlu si. Otočí se.

3

„Vítejte, zdravím,” rozkoukává se. „Jdeme se koupat? Mám se vysvléct?”
Nevzpomněl si. Netuší. Nedýchám. Snažím se nebrečet.

„Nemusíte, můžete zůstat ležet,” usměju se.
Zavřu. Pláču.

„Zvládáš se starat?”

„Přicházejí pomáhat,” přizná.

„Pochopila jsem – chystal se koupat.”

MIčíme.

„Musím se zeptat – snažíte se? Pokročili jste? Dočkám se?” vyzvídá.

„Nešťourej,” zamračím se.

„Zajímám se. Nemládneš. Chtěla bych vozit, hlídat. Nedočkám se.”

„Budeme muset jít,” pokynu. Zvedáme se. „Děkujeme, chutnalo. Opatruj se.”

Obouváme se, nasedáme, odjíždíme.

„Nechtěla ses podělit? Radovala by se.”

„Nezaslouží si – naléhala,” mračím se. Chtě-nechtě začnu natahovat.

„Nerozpomněl se,” zoufám si.

„Chápu. Počkáme. Přijedeme, budeme doufat,” snaží se povzbudit. „Nevzdávej se.”

Nevzdávám, snažím se věřit.

Slavilo se, slaví se, bude se slavit.

Lucie Miklová

Skloznout se po oceánu

Šumí. Buráci.
 Ležím, vznášim se. Zaposlouchám se.
 Vydechnu.
 Chci surfovat.
 Pádľuju. Čekám.
 Začíná se vlnit.
 Zvedá se. Letí! Připlouvá!
 Otáčim se, máchám.
 Dřepám si, pokouším se vstát.
 Nedýchám, nemyslím.
 Panikařím. Jedu, jedu!
 Přejí si nesklouznout.
 Udeří.
 Zavravorám. Padám. Dusím se.
 Proberu se. Nevzdám se!
 Přijíždí, rostou. Odhodlávám se.
 Zkousím se zvednout. Stojím!
 Směju se. Brečím. Vezu se! Dýchám.
 Žiju.

Lenka Hanulová

Zrod omietkového démona

Vstávam.
 Chcela by som sa napiť, zahriať sa.
 Zívam, preťahujem sa, cupkám.
 Stlačím. Pípne. Čakám, vrie, buble!
 Zívam, zalievam.
 Ide sa! Vykročím, zívnem, zakopnem.
 Potkla som sa? Rozmýšľam.
 Letí, padá, obarí.
 Snažím sa zachytiť.
 Špiní! Mokří! Farbí!
 Rozbilo sa, rozpilo sa, poffakatilo.
 Nehnevám sa - smejem sa.
 Bude sa maľovať.
 Nevadí.
 Zapozerám sa. Nebude!
 Rehocem sa, vyškieram.
 Bude strašiť, varovať.

Miroslava Jarošová

Prvé rande na palube

Zvečerievalo sa. Nalodili sa. Vyplávali.
 Hralo sa, zabávalo.
 „Smiem prosiť?“ uklonil sa.
 Usmiala sa. Rozhodla sa veriť.
 „Dokážeš viesť? Kormidľuj!“ vyzvala.
 Držala sa. Vedel. Nechala sa viesť.
 Tancovali, súznili.
 Zakopla, skĺzla. „Nepadaj!“ vykrikol.
 Zadržal, oprela sa.
 Začalo prašať. Fúkať. Schovali sa.
 „Lúbiš tancovať?“ spýtala sa.

Rozhovoril sa. Počúvala. Usmievala sa. Rozhodli sa zakotviť. Povečerať.
 Chutilo. Pripili si.
 „Budeme tancovať?“ opýtala sa.
 Priblížil sa, pohladil: „Budeme počúvať, pozeráť sa, užívať si!“
 Držali sa, dýchali. Plavili sa. Žiarili.
 Začalo svitať.
 „Musím ísť,“ povedala.
 „Zavolám!“ sľúbil.
 „Vidíme sa!“

DRABBLE Z PRVNÍ VĚTY

Daniela Peterová

Vyřazená

Adélka na rozdíl od svých sester ničím nepřipomínala chomáč hebké bavlny.

Byla tuhá, svéhlavá a nepřítulná. Nesnášela mazlení. Kdo ji chtěl pohladit, dočkal se nechápavého ucuknutí a rychlého ústupu.

Cítila jsem s ní. Také se vymykala. Vážná. Určitě něžná, ale nedokázala to dát najevo. Svá.

Nestáli o ni, nepřibližovala se ideálu. Proto musela skončit u nás.

Snažila jsem se jí potajjí přilepšit, ale ostatní jí nic nedarovaly. Neměla šanci. Sama proti všem.

Kolegův povel přerušil moje pozorování.

„Podej mi tu tmavou v rohu.“

„Adélku?“

„Kolikrát už jsem ti říkal, ať ty slepice nepojmenováváš! Hladovým liščatům je jedno, jak se jmenuje!“

Daniela Peterová

Stýskání

Přijde den, kdy vás naposledy někdo vezme v parku za ruku, a vy se nad tím ani nepozastavíte.

Holčička s myšimi copánky obíhá bílou lavičku. Sem chodívali s dědou po vyučování krmit veverky. Nosil v kapse buráky, polovinu jich snědla sama.

Teď má kabátek se žlutou hvězdou. Do školy nesmí. Děda odjel vlakem.

Sbírá zvířátkům žaludy, i za něj. Leze po čtyřech. Doma bude rámus, zablátíla si kolena bílých punčocháčů.

„Dědo! Nechci být na všechno sama!“

Prudce se ochlazuje. Pod lavičku se natahuje ledově průsvitná paže. Na předloktí má vytetované číslo 111941.

Bere holčičku za ruku.

„Pojď, Sáro, je čas.“

Daniela Peterová

Úloha obchodního cestujícího

Filozofie a matematika už mě dostaly do všelijakých problémů, ale nikdy jsem u toho nemusel potmě šlapat desetistupňovou vodu.

Znal jsem všech n bodů v rovině. Naplánoval nejkratší čáru, která vychází z jednoho, prochází všemi dalšími a vrací se do výchozího bodu. Mezi kolegy bych výsledek neobhájil, algoritmus zatím nebyl nalezen, ale dnes netřeba zobecňovat.

Miluji moudrost a matematiku. Nově Sofii.

Večer bude volný kvartýr. Vyrazím z domova, koupím láhev, zaklepu u Sofinky. Dorazíme na privát. Možná dojde i na Kanta.

Zanedbal jsem lidský faktor i terénní průzkum. Moje vyvolená bydlela u vody.
„MatFilozofáci nejsou lidi!“

Skopla mě z hausbótu.

Martina Císařová

Final countdown

Tři, dva, jedna.

Nikdy ho nenapadlo, že to přijde zrovna letos.

Chtělo se mu brečet. Všechno mizí pryč. Jeho život se stává minulostí. Taková nespravedlnost!

Vytáhl kapesník a hlasitě se vysmrkal.

Noční vzduch byl plný husté mlhy. Voněl kouřem. K zemi se snášel popel a dosedal na město. Obzor se zmítal v barevných plamenech. Zněly další a další výbuchy. Všude se ozýval řev.

Zdvihl oči a rozhlédl se kolem sebe.

Lidé se drželi za ruce. Objímali se. Několik dívek plakalo. Vrávorající muž zpíval hymnu. Láhev mu vypadla z ruky a zůstala ležet na sněhu.

Měl to předpokládat.

Šťastný nový rok!

Lenka Hanulová

Keď nespí celá rodina

Keby sa rozhodla povedať pravdu, zabili by ju hneď zajtra.

Lenka uprela pohľad na fľakatú stenu za skriňou a zacítila ostrý pach hniloby. Nemala to tam hádzať. Slzy mala na krajíčku.

„Nie, nemôžem, nepriznám sa!“ rozhodla sa. Vzpriamila hlavu, utrela oči.

Natiahla ruky a celou silou pritlačila skriňu viac k stene. Naružovo nalakované drevo zavrzgalo po parketách. Bože, len nesmie rodičov teraz zobudiť.

Medzera medzi stenou a skriňou sa zmenšila. Škvrna zmizla a zápach nebolo cítiť.

Za skriňu ešte rýchlo hodila dnešnú desiatu, parazólom s kačičkami zakryla skrýšu.

Prebehla do postele, zhasla lampičku, vydýchla. Keď ona tak neznáša lekvárové chleby.

Barbora Doležalová

Mezi žaluziemi

Při ohřívání jídla mě napadlo, jestli si někdo všimne, když zítra vůbec nedorazím. Stejně jako každou neděli.

„Jsi nic,“ řekl tenkrát. Ale já vím, že to tak nemyslel. Chtěl mě motivovat, upozornit na můj potenciál.

Sedla jsem si na okno a prsty vytvořila škvíru v žaluziích. Bylo hnusně.

Možná bych to měla zkusit, Anna taky všeho nechala a odjela za oceán.

Za oknem se sušily moje šaty a ve větru jako by tančily.

Už se stmívalo. Kdybych se teď vrhla na ten text, třeba by mi na to ještě čas vyšel. Nebo si přivstanu. Miska v mikrovlnce se dál točila.

Helena Asmalovská

... a půl království k tomu

Vyprávět tuhle pohádku mi nikdy nešlo.

Přitom mě vyprávění a vymýšlení pohádek živí.

Základem povedené pohádky je dobře vystavěný hlavní hrdina s jasnou, silnou motivací. Musíte vytvořit dojem, že právě on – a nikdo jiný – dosáhne v příběhu, čeho je potřeba.

Neméně důležitou část představuje antihrdina, respektive překážka, s níž se protagonista musí vypořádat. Působí nezdočně, ale hrdina se problému dostane na kopylku.

Do směsi přimícháte trochu napětí, neúspěchu a šťastný konec – a pohádka je na světě. Nic víc na tom není, ujistil jsem se a pustil se do vyprávění.

Rád bych se ucházel o pozici marketingového ředitele ve vaší firmě.

Martina Císařová Jako blanický rytíř

Ležel jsem na břiše uprostřed prezidentské zahrady a předstíral věčný spánek. Na hlavu mi dosedl holub. Klovnul mě do ucha.
 „Nepřehrávej. Víím, že nejsi mrtvý.“
 Otevřel jsem oko.
 Holub nadskočil.
 „Co tady blbneš?“
 „Kamením.“
 „Jde ti to!“ obhlédl si mě a uznale zavrkal. „Jsi samý vápenec.“
 „Jsem socha bájného hrdiny.“
 „Co?“
 „Až bude v prezidentském sídle nejhůř, povstanu.“
 „To zírám, kámo!“ Holubovi se samým vzrušením zvedalo vole. Nahoru, dolů.
 Jako memento.

Vole, odulé tváře, červený nos. Věčně v lihu. Přetékájící popelníky. Jízdy v člunu na vzdouvajícím se moři alkoholu.

„Kdy to bude, Vaše bájnosti?“
 Hrdina zrudnul.
 „Už se stalo,“ zašeptal.

LitAero 1/24 podzim

První slova - 10. října 2024

Autoři: Asmalovská Helena, Císařová Martina, Doležalová Barbora, Jarošová Miroslava, Hanulova Lenka, Klačér Tomáš, Miklová Lucie, Peterová Daniela.

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LITAERO-2

VARIACE PROSTŘEDÍ

Helena Asmalovská

Strýček Příhoda a pan Démie

Listopad 1917

Ruka s krajkovou manžetou proběhla přes dům, vylezla po žebříku na půdu a prodírala se přes zaprášené harampádí za komín, kde ležela černá, dubová rakev.

Zatnula nehty, odklopila víko a z vnitra povstala postava v tmavém sametovém rouchu.

„Děkuji ti, pomocníku, konečně mohu ovládnout svět!“ zasmál se netvor, nechtěně si šlápl na roucho, zavrával a spadl přímo na naostřenou plaňku plotu, kterou zde pro strýčka Příhodu někdo nechal opřenou. Ruka chvíli poklepávala prsty na místě, pak popadla jednu ze sklenic na zavařeniny, kterých byla půda plná, nabrala do ní deci-dvě krve a vytratila se.

Listopad 1992

Dobrman s obojkem s nýty proběhl přes dům, vylezl po žebříku na půdu a čenichal kolem zaprášeného harampádí až za komín, kde ležel otevřený velký ratanový kufr.

Pes zavětlil a zaštekal. Ze tmy nad půdními trámy se vznesl černý, téměř sametový tvor a začal nahodile poletovat podkrovím, ve snaze dostat se ven.

Dobrman zavrčel, vyskočil a srazil netopýra přímo do kufru. Víko se s vrzavým klapnutím zavřelo. Pes chvíli přešlapoval na místě, pak zarafal, otočil se a rozběhl se pryč.

Listopad 2019

Z džungle vyběhla ruka s chytrými hodinkami, vcupitala do kláštera a proběhla mezi špalírem zlatých soch k oltáři, u kterého ležel velký ratanový kufr.

Ruka s námahou, jak ukazovaly hodinky, odklopila víko a z vnitra se s tichým pískáním vydrápal netopýr. Ruka vytáhla sklenici s tmavou tekutinou.

Netopýr se opatrnými doušky napil, zavřískal a vznesl se. Z džungle se náhle vynořil hvízdající černý mrak a tvora obklopil.

„Děkuji ti, pomocníku, konečně mohu ovládnout svět,“ zaslechla ještě ruka a pak se všichni netopýři rozletěli směrem k velkoměstu.

Martina Císařová

Variace o teleportování a jiných dopravních potížích

I. Rande na východě

Lesklý iPhone 16 na stole tiše zavrňel. Park Ki-Mun odložil hůlky a četl: „Váš teleport je řádně zaregistrován. V zájmu bezpečnosti respektujte jízdní řád. Šťastnou cestu!“ Zkontroloval přiložený rozpis. Večer v 8:30. Nabral další sousto rýže a zamyslel se. Zaplatí si expres!

V 6:29 předsíň začala světélkovat. Ki-Mun uvázal kravatu a nazul si naleštěné polobotky.

V 6:29:29 si přihladil vlasy. Naposledy se prohlédl v zrcadle.

Přesně v 6:30 zdvihl kufřík a vstoupil do přistaveného portálu.

Večerní New York zářil. Ki-Mun se usmál a poslal jí polibek. Jeho Miley. Natahovala si měkké kostkované ponožky. Billboard svůdně poblikával. Romantická noc právě začala.

II. Romantika divokého západu

Obrazovka se zeleně rozsvítila: „Váš teleport je řádně zaregistrován. V zájmu bezpečnosti respektujte jízdní řád. Šťastnou cestu!“

Antonín vyskočil od stolu.

„Maruško, jde se balit!“

„Kdy letíme?“

„Večer, v 8:30.“

Bytem se rozvoněl přepálený olej: „Paráda, to stihnu osmažit řízky.“

„Řízky? Na romantickou noc v New Yorku?“

„Máš něco proti?“

Tonda se rozzářil: „Naopak!“

V 8:59 se na displeji rozsvítil červený nápis: „60 minut. Očekávaná doba zpoždění se může změnit.“

V 10:25 si Tonda povytáhl kostkované ponožky a dopnul sandály.

V 11:42 Maruška zívla a zakousla se do třetího chlebu s řízkem.

O hodinu později byl spoj bez náhrady zrušen.

III. Separovaný úřad pro nápravu pokazených zahraničních schůzek

Fronta byla nekonečná. Park Ki-Mun se rozhlédl. Všichni vyhlíželi exoticky. Napočítal třicet ledabyle oblečených chlapů. Devět z nich mělo na nohou sandále. Jeden jedl řízek.

Ki-Mun se uklonil. Zamával fotkou: „Vidíte ji?“

Miley se zářivě usmívala. Stále si natahovala ponožky. Sandále jí bohužel scházely.

Ki-Mun se rozbrečel: „Teleport odstartoval o deset vteřin dřív. Nestihl jsem se s ní vyfotit!“

V nastalém tichu zaznělo plesknutí. Řízek se rozplácnul o dlažbu.

Tonda zaryčel: „Cože?“

Fronta nadskakovala. Muži řvali.

„Můj teleport zrušili!“

„Prosím?“ nechápal Ki-Mun.

„ZKEN-CLO-VA-LI!“

Zuřící muži se vrhli kupředu. Ki-Mun nezaváhal. Na tlačence byl zvyklý. Vystartoval.

Češi neměli šanci. Korejci vedou.

Daniela Peterová

Teleporty

I. Poslední slova

„Ten krám nefunguje!“

Antonínovy prompty byly plněny doslovně. Příliš přesně.

Vyvinul teleport, protože toužil procestovat svět. Vynalézání mu šlo, ale neměl mozek programátora. A moc pil.

Hlasitě formuloval příkaz: „Mezi Šestou a Osmou, v záblescích se chci koukat na pěkný nohy tý usměvavý holky.“

Nádech. Zreplikuje se na určeném místě.

Zavrtěl sebou a promnul si oči.

Ležel na hromadě sutí. Ranní nebe osvětlovaly výbuchy gravitačních raket. Hloupých střel bez naváděcího systému, které mohly dopadnout kamkoliv.

Nad ním stála černooká holčička v dřevákových legínách a zvědavě si ho prohlížela. Na ušmudlaných nožkách pepito ponožky.

„Myslel jsem Times Square. A Miley Cyrus.“

II. Mainštití mývalí

Antonín dokončil vývoj teleportu. Čekal ho luxusní život na křižovatce světa. Broadway a Sedmá Avenue.

Když vymyslel jak, bylo to až primitivně jednoduché: stačí přenést informaci o pozici a stavu jednotlivých částic těla a na Times Square se vytvoří jeho identická kopie.

Naposled se rozhlédl. Pološero, zaprášené žaluzie, sloupy krabic od pizzy. Hromady ponožek v koutě. Tohle mu chybět nebude.

„Mňau!“

Vyskočila mu na klín. Pravou rukou se s rozkoší probíral hebkou srstí pod bradou.

„Skoro domů, neboj, Maine je od New Yorku sotva pět set mil,“ brumlal uklidňující slova.

Při přesné formulaci promptu bohužel zapomněl, že jejich postavy splynuly.

III. Americký sen

Na Times Square se objeví Antonínova kopie, dovedená k dokonalosti.

Uši mu nebudou odstávat. Husté vlasy zvýrazní ušlechtilý tvar lebky. Zredukovat podkožní tuk na čtvrtinu bude hračka. Sexy six pack.

Stačí mu jen mírně pozměnit informace o pozici a stavu jednotlivých částic těla. Výhoda teleportace.

Původní chcípáček ve výchozím postavení sice nejspíš zemře, ale mrtvola zůstane na krku Antonínově bývalé. Škodolibě si pomyslel, že nic jiného si stejně nezaslouží.

Jako by slyšel: „Stejně jsi měl radši tuhle!“

Kočka proplachtila otevřenými dveřmi a přistála Antonínovi na klíně právě uprostřed procesu teleportace.

Polovina jeho mozku zůstala v původním těle. NewYorčanům to nevadilo.

JAK JE SLYŠET PRÍBĚH

Helena Asmalovská

Od nesmrtnosti k nadčasovosti

Kalcis prošla strážním domkem, vyzvedla z přístěnku Babetu a na druhý pokus koště nastartovala. Obvykle by obletěla Čertovy schody ze západu, ale dnes si mohla dovolit zkratku nad lomem. Šichta teprve začala a těžbou zaneprázdnění dělníci neměli zatím čas hledět, kde co lítá. Navíc byl stále březzen, jeskyně byly zavřené a krápníkůchtiví turisté neměli do těchto končin proč zavítat.

Nezpozorovaná brzy přistála opodál v Houbově lomu a dala se do hledání. Neměla moc času. Jestli se mast příliš odvaří, nepůjde dobře rozmazat.

„No snad mi je za těch posledních dvacet let všechny nevysbírali,“ mrmlala Kalcis mezi odletujícími kousky vápence. Pátrání už trvalo na její poměry neúměrně dlouho a z hůlky se jí začalo kouřit. Vztekle rozkopla střevícem hromádku kamení pod sebou a tu – jak kouzlem – se před ní mezi ostatními úlomky objevila – *Praenatica gregaria*. Vrazila zkamenělinu do kapsy sukně, skočila na Babetu a rozletěla se z lomu zpět, až za ní zbyl jen mrak prvohorního prachu.

Rychle rozdrtila fosilii plže v hmoždíři, proběhla tunelem pod domkem do jeskyně a zamíchala prášek do kotle s mastí, už celkem hutné. Z hloubi jeskyně se ozval mocný řev.

„Vždyť už jdu, Birku,“ přelila Kalcis část masti do kbelíku a dotáhla jej do zadní části jeskyně, kde nervózně přešlapoval drak. Namočila mop, až to začvachtalo, a ještě horkou mast s ním drakovi roztírala po těle, dokud se mu se syčením nezačala odlupovat svrchní kůže.

Když proceduru dokončila, drak se otřepal a pásy jeho svlečené kůže odhalily nové, ještě krásnější šupiny.

„A svět bude zase o pár birkinek hezčí,“ spokojeně se pousmála Kalcis a začala zatím poddajnou kůži stříhat na pásy – tak akorát na známé luxusní kabelky.

Daniela Peterová

Na křižovatce

Bla bla glo. Jako bych bublal. Máma moje námitky neposlouchá. Prý dohaduj se s akvarijní rybou!

Klidně s tebou do města půjdu, mami. Vanilkovou mám rád. Ale nejsem trouba.

Helma visí na skobě v garáži, nad bráchovou motorkou. Voní benzínem. Svoboda je vítě ve vlasech.

Stolička, chňap. Narážím si ji na hlavu. Můžeme vyrazit.

Potím se, hlava uvnitř klinká.

Náhlá otočka doprava. Zamlženým plexisklem pozoruji bílou osobu s falešným úsměvem. Slyším cukrování. Jasně, že jsem vyrostl. Už jsem skoro chlap.

Nesundám! Až dovnitř smrdí ty šampóny, kondicionéry a laky. Oběma rukama si držím pod bradou upínací řemínek.

Ostříhat se nenechám!

Martina Císařová

Literární sadismus

Spisovatel foukne do potrubí.

Pěna se pohne. Bubliny se rozeběhnou vpřed. Úhoře berou s sebou.

Svístí tubusem. Kolem se ozývá tlumené bouchání.

Voda ho nese dál. Zvuk se mění. Je ostrý, škrábe pod šupinami. Je slyšet pás a lisování konzerv. Úhoř mrskne ocasem a rychle pokračuje vpřed.

Pohlí ho ticho. Přiloží žábry na kovovou stěnu a poslouchá. Cinkání. Vidlička skřípe o porcelánový talíř. Někdo se krmí. Raději pryč.

Trubka je užší. Vidí světlo na konci tunelu. Opatrně vystrkuje hlavu z kohoutku. Colin stojí před zrcadlem a zastříhává si víčka. Vytahuje žiletku.

Boris Vian se usmívá. Ti dva se konečně setkali.

Lucie Miklová

Ještěrka na útěku

„Rozbil jsem to!“ bouchne Milan do stolu a přihne si z lahve. „Bublá to špatně!“

Měl od šéfa za úkol opravit bazénovou filtraci.

Jestli zjistí, že začal zase pít, odvezou ho na záchytku. Zase bude připoutaný k posteli a svíjet se v halucinacích.

Hlasy kolegů, domlouvajících se na zítřejší vykládce bazénových konstrukcí, zesilují.

Milan zpanikaří: „Ujedu jim!“

Lahev neohrabaně hází pod sedadlo a startuje vysokozdvížený vozík. Vyjíždí zadními vraty, k volantu se povely dostávají se zpožděním. Nestíhá zatočit a naráží do pečlivě srovnané hromady plastových tyčí.

Hlasy rázem ztichnou a ve vteřině je střídají blížící se kroky těžkých bot. Zůstává sedět, je po všem. Zalapá po lahvi.

DRABBLE O PROSTŘEDÍ

Helena Asmalovská

První mise za oponou

V roztřeseném světle baterky zkoumal nakreslený plánek. *Za medvědem doleva.*

Stál před stěnou z těžkého sametu. Nemohl najít průchod, proto nakonec oponu potupně podlezl.

Nesnášel tmou. Prodíral se úzkou uličkou mezi kulisami a špatně složenými praktikáblly, bedlivě zkoumal, kam šlape, až málem vrazil do čerta. Houpal se s ostatními loutkami v úrovni jeho očí. Posvítíl na řadu dřevěných obličejů. Kužel světla za nimi odhalil rozevřenou tlamu obrovského medvěda připraveného k útoku.

Nezaváhal a skočil po vycpanině, rychle nahmatal dvířka vlevo od ní a konečně nahodil pojistky. Světla se rozsvítla.

To bych si v kočovném divadle ušetřil, povzdechl si nový ředitel.

Dartina Peřová

Praktické ukázka implementace Národního akčního plánu pro duševní zdraví

Klientům byl při vstupu do denní místnosti odebrán tlak povinností.

Od stropu visí obří ucho. Naslouchá všem myšlenkám.

Mluví se o pocitech. Přítomní se loupají jako obrovské cibule.

Ze sendviče vylézá Krokodýl.

Bílek si připadá nečistý.

Astronaut a Eskymák se kvůli bezpečnosti setkávají v umývárně. Konzultují přesné souřadnice jogurtové dráhy.

Krokodýl touží po těsnějším objetí. Cpe se do zvukovodu.

Záchodové prkýnko se působením mléčných kultur změnilo v časovou bránu.

Bílek se žlutavě stydí.

Krokodýl spadl. Zalézá mezi listy salátu.

Při krájení cibulí napříč se objevují rostoucí černé díry. Obavy a traumata nepohlcují, ale zveličují.

Zaměstnanci psychiatrické nemocnice dosud neodevzdali nože.

Eva Mrázková

Josefovi se ztratilo jezero

Josef sedí v křesle a se zapáleným doutníkem pozoruje přes okno jezero. Najednou vstane. Jezero zmizí.

Venku nastává zmatek. Stopy vedou k Josefovou domu.

„Kde je jezero, Josefe?“ klepou na dveře.

Němý Josef neodpovídá. Po dlouhých letech otevře dveře do svého malířského ateliéru. Pod vrstvou prachu nachází všechno, co potřebuje. Plátno, paletu i tempery. Musí namalovat nejkrásnější obraz.

Jezero na velkém plátně položí na břeh s cedulkou: „Podle pověsti vrátí jezero řeč tomu, kdo ho vypije. Tak jsem ho vypil. Odpusťte mi.“

Přichází bouře. Tempery stékají z obrazu přímo do bahna, kde bývalo jezero.

„Hurá!“ křičí Josef, zatímco voda stoupá.

LOV SLOV – SLOVESA

Martina Císařová

Nediskriminuj ostatní slovní druhy

Ofrňuji se. Fňukám. Nechci.

„Musíš,“ přikázal jsi. „Nemůžeš si vybírat!“

Nesouhlasím.

„Nenapíšeš? Nebudeš pokračovat.“

Přemýšlím, zvažuji.

Vzdávám se.

Vím, budeš barvit, podtrhávat, škrtat.

Posílám. Můžeme zapomenout.

Chceš?

Nechceš.

Nechápu. Nerozumím. Prskám.

Nestačí?

Nechci nastavovat. Nebavím se. Trpím.

Nevidíš?

Měl bys. Znáš mě.

Vztekám se, nadávám, proklínám.

Riskuješ.

Nebudu poslouchat. Zaseknu se. Začnu stávkovat.

Umím nenávidět, věř.

PÁR SLOV K PODZEMNÉMU LITAERU 1/2024

• **Bára - Mezi žaluziemi** - Text se mi dobře četl a hezky navodil atmosféru, nicméně se přiznám, že jsem jej četla několikrát a stále moc nevím, za co se v něm zachytit, celá situace je vlastně velice nekonkrétní. *Stejně jako každou neděli* – vztahuje se k tomu, že o tom každou neděli přemýšlí (a pak např. v pondělí nejde do práce), nebo že si nikdo nevšimne, že nepřišla v neděli. (Nějaká akce se koná vždy v neděli a ona tam nechodí?) Co chce vlastně zkusit a na co by jí vyšel čas, kdyby se teď vrhla na ten text? Odjet jako Anna? Zítra nepřijít? Nebo je vše tak nekonkrétní, protože to vidíme jen skrze žaluzie? Já i hlavní postava jsme na vážkách a mísa se dál točí.

Hela

• **Heleně** – Jak se z dědečka zase nestal pradědeček je krásný nadpis. Máš můj obdiv za to, že se nebojíš osobních témat.

Daniele – Ulítlý konec divadelní zkoušky mě pobavil. Konečně si tě na té zkoušce dokážu představit. Stýskání je pěkně napsané. A hodně smutné.

Všem, které píšou slovensky – omlouvám se, ale slovenské texty se zatím neodvážuji komentovat. Třeba se do toho časem dostanu.

Martina

• Všem, kdo máte v LitAeru 1 příběh ze sloves, moc děkuji. Myslel jsem, že to vždy bude taková hříčka, ale ukázali jste mi, jak moc má čeština (slovenčina) slovesných tvarů a hlavně, že z nich jde napsat plnohodnotný příběh. To je úžasné.

Helenko, ty jsi mne emočně dostala. V červnu mi umřela maminka a její poslední rok byl dost těžký. **Danko**, ty jsi mne rozesmála. **Lucko**, tvůj text jsem četl 3x za sebou, v té vlně pro surf je něco existenciálního. **Lenko**, pohladila jsi krásnou slovenčinou, studoval jsem v Žilíně, je to sice blíž, než Bengázi, ale pořád v jiné zemi s jiným jazykem. A **Mirko**, ty jsi mne na chvíli vrátila do mladých let. Krásné.

Tomáš

• Početla jsem si, děkuji.

Popořádku. **Tomášovo**: „Štěbetat nepotřebuje, houfovat se netouží. Chtěl by létat, lovit!“ je komplet příběh. Cením.

Podobně **Helenino**: „Neupejpejte se, dejte si. Potřebuješ příbrat. Zhubla jsi.“ „Nezhubla.“ „Muselas zhubnout. Neslepu.“ mě vtahuje do rodiny. Cit pro atmosféru a detail, super.

U **Luciina** surfaře mě baví vášeň, u **Lenčina** strašidla humor. **Mirka** je úsporná v ději, ale náladou nešetří.

Martinin barvitě podaný neodvratný konec: „Měl to předpokládat.“ je až příliš lidský. Bajka?

Lenka mě se svačinkou vrátila do třetí třídy, já je strkala do botníku. Díky za vzpomínku.

Mezi **Bářínými** žaluziemi je zdánlivý klid, ale emoce tečou proudem. Hezký záznam.

Heleně nevěřím, že jí tahle pohádka nešla. Léta dřiny a odřikání:) Směju se nahlas.

A na **Martinině** trávniku prezidentova sídla si otřu slzy úlevy, že už je pryč. Hned jak se dochechtám, vaše bájná sošnosti.

Daniela

LitAero 2/24 podzim

Prostředí a příběh - 17. října 2024

Autoři: Asmalovská Helena, Cisárová Martina, Klačér Tomáš, Miklová Lucie, Mrázková Eva, Peterová Daniela

Sestavil: Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprašlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LITAERO-3

SEZNAMTE SE – VÍT ČMELÁK

Daniela Peterová

Ze vzpomínek Anežky Č.

Bylo mi osm a bráchovi taky. Táta nás měl každý druhý víkend, ale většinou jsme se nudili. Zoo? Tam už jsme byli milionkrát! Babička bydlí daleko a večer, když jsme chtěli koukat na pohádky, nás poslal spát.

Tentokrát to mělo být jinak. Táta si objednal medovinu. Měla ho změnit v tatínka na hraní. Byli jsme zvědaví, co to znamená.

Když nás vyzvedl, divně brumlal. Myslela jsem, že si dělá srandu.

V sobotu ráno jsme se k němu chtěli jako vždycky nacpat pod peřinu. Na nose mě zašimraly žluté chlupy. Oči měl obrovské a místo nosu sosák. Brácha zapištěl a snažil se ho zaplácnout polštářem. Nakonec jsme se ale rozesmáli. Pořád to byl táta.

Podíval se na nás a začal bzučet. Bylo to legrační. K snídani byl med. Miluju med.

Pak se táta začal podivně vrtět. Poposkočil a nadzvedl se od země. Bylo to úžasné! Nikdy předtím jsem neviděla dospělého létat. Zkoušeli jsme ho chytit, ale byl moc rychlý. Přistál a nechal nás oba nasednout na záda. Měl černě chlupatý zadek!

K obědu byl med.

Pak jsme šli na zahradu. Táta si udělal hnízdo z dřevité vaty a nosil do něj pyly. Tancoval divné tance a bzučel. Pomáhali jsme mu. Bylo to hrozně zábavné. Den uběhl jako nic.

V neděli jsme se probudili a táta nikde. Dali jsme si med k snídani. Byl hrozně sladký. Nesnáším med!

Tátu jsem nakonec zaslechla bzučet v květináči. Byl maličký. Chytila jsem ho do sklenice a odnesla na zahradu.

Když pro nás přišla máma, byla úplně překvapená. Ale pak se usmála a řekla, že to bylo určitě dobrodružství.

Brácha si to myslí taky. Tajně se potkává s tátou. Zamyká se v koupelně. Jenže já stejně vím, že i on má černochlupatý zadek!

Martina Císařová

Schody do nebe

Hříšník

Vít byl cherubín. Malý, tlustý a úplně nahatý. Na čele měl zlatou hvězdu. Ze zad mu vyrůstala průsvitná křídla. Poletoval nad varhanami a kopal do kláves.

„Vítku!“ zaznělo shůry. Barokní klenba se zachvěla. „Přestaň už rušit!“

Bůh si zacpal uši. Varhany kvílely, až to trhalo bubínky.

„A dost!“

Poslední tón byl příliš i na Všemohoucího. Z očí mu vyšlehly modré blesky. Vítkova hvězda zhasla.

Odpuštění

Vítek brečel až se mu brada třásla. Na hladkém čele se mu černala pěticipá skvrna. Kostel byl plný andělských slz. Lavice se zdvihaly od podlahy a odplouvaly do sakristie.

„Vítku!“

Cherubín klesl na kolena a po krk ve vodě se brodil k oltáři.

Bůh si zakryl oči. Vypadalo to tu jako na plovárně. Nemohl se na to dívat.

„Naprav svoje hříchy!“ zahřměl do ticha.

Vítek zdvihl napuchlý obličej.

Střecha odletěla. Objevily se schody. Vedly až do nebe. Byly poskládané z černobílých kláves.

Nanebevzetí

„Vážení diváci,“ znělo z úst naondulované hlasatelky, „obyvatelé Velké Svaté se dnes stali svědky nevysvětlitelného úkazu.“

Na obrazovkách se objevil kostel. Z míst, kde měla být střecha se vynořil nahý cherubín. Tančil po klávesovém schodišti jako baletka. Večerem se rozléhala rocková skladba doprovázená chaotickým máváním průsvitných křídel.

Bůh vypnul televizi a odložil ovladač. Ten obraz ho bude provázet až do soudného dne. Začal se usmívat.

Té noci Vít jako čmelák vystoupal mezi hvězdami do hudebního nebe.

Eva Mrázková

Nevšední den v životě Víta Čmeláka

Vít Čmelák večer neusedne ke stolu, nepovečeří skývu chleba s třemi plátky sýra, neopráší svoji rozsáhlou sbírku dřevěných i žesťových dechových nástrojů a nebude se přesně do 22:00 věnovat tréninku hry na klarinet.

Vít Čmelák dnes půjde na koncert podprůměrné metalové kapely, aby si od baskytaristky Kláry vyzvednul australský nástroj didgeridoo. Ten ve své sbírce postrádá.

3

Vít si připadá v klubu Hnízdo nepatřičně. Přeje si být co nejdříve ve svém čistém a uspořádaném bytě, ale z ostýchavého přešlapování v koutu místnosti ho vysvobodí Klára.

„Profesore, to je skvělé, že jste přišel. Pojdte za mnou do šatny!“

Vít Čmelák v jedné ruce nervózně svírá sklenici s neidentifikovatelným nápojem a v druhé potězkává nástroj.

„Dopijte, prosím, a něco nám zahrajte!“

Vít Čmelák dnes na pódiu poprvé létá. Didgeridoo opravdu umí všechny zvuky světa. A modrý lektvar pomáhá zapomenout na všechny povinnosti i podrobný harmonogram všedních dnů.

Čmelák odteď patří do Hnízda.

NEJSEM JEN AUTOR

Tomáš Kláčer

Maminčin vzkaz

1.

Maminka seděla na dece na koupališti, veliká a krásná: „Kuřátko, běž se proběhnout.“

„Píp, píp,“ odhopkal jsem.

„Kuřátko, začíná pršet, rychle domů!“ Přiběhl jsem zpět.

„Stihlo jsi to, kuřátko, podívej, jak se rozpršelo,“ předvedla dopadající kapky bubnováním prsty jedné ruky do deky a druhou mne k sobě přitiskla.

2

„Kam jdeš?“ zeptal jsem se táty.

„Málem bych zapomněl!“ vyhnul se odpovědi. „Něco pro tebe! Do sbírky! Dobře si ho schovej.“

„Odznak! S letadlem!“ skočil jsem tátovi kolem krku.

Dal mi pusku a bouchl dveřmi. Tázavě jsem se podíval na mámu.

„Šel do podnájmu. Nikomu to neříkej, on se vrátí,“ rozbřečela se.

Vyrazil jsem ven. Kamarádům ve vnitrobloku jsem ukazoval odznak. Když jsme hráli na babu, vypadl mi a už jsem ho nenašel. Brečel jsem celý večer.

Když mě táta pozval do cukrárny, požádal mě, ať vezmu svou sbírku. Byla s ním vysoká paní, jeho nová kamarádka.

„Vím, že jsi na odznaky pyšný, tak se Nadě pochlub!“

Předváděl jsem jeden po druhém, když se táta zeptal, kde je ten s letadlem. Zrudnul jsem, mlčel.

„Věděl jsem, že ho ztratí,“ obrátil se k paní. „Jeho máma ho vůbec nevede k pořádku!“

„Máma je pořádná! To ty máš doma binec!“ Dostal jsem pohlavek a táta mě odvedl domů.

„Mámo, táta se nevrátí, protože jsem ztratil odznak.“

„Každý něco ztrácíme,“ vzdychla.

Objala mne a všechnu vinu vzala na sebe.

3

Na výtvarce jsem z modrobílé látky nastříhal úzké obdélníky, nalepil je na výšku přes celou čtvrtku a nad jejich vrchní stranu přidal barevné kousky.

„Látková koláž – město New York,“ oznámil jsem pyšně soudružce učitelce. „Mrakodrapy a na jejich střeších svítí reklamy.“

USA byly nepřátelská země a maminka byla pozvána na kobereček.

„Proč váš syn dělá zrovna New York?“

Vrátila se domů, nic neřekla. Jen se usmála.

O dvacet let později jsme přinesli domů první počítač. Učil jsem mámu pracovat s internetem. Prvně jsem ji naučil vyhledávat obrázky.

„Sleduj, jak je to jednoduché. Prostě do vyhledávače zadáš, co hledáš,“ a do kolonky jsem vyplnil: „New York!“

Na obrazovce se objevil obrázek mrakodrapů.

„Na kobereček už nikdo nepůjde,“ mrkla na mne maminka.

4

Zastavil jsem před jejím domem.

Maminčina duše se s námi nerozloučila.

Jsou to tři dny, co umřela, a doma nám nespadl hrnek z police, ani průvan nesfoukl svíčku. Sáhnu pro klíč – není na svém místě! Sklouzl z kroužku. Nahmatám ho ale v kapse.

Nikdy předtím se to nestalo!

To jsi maminko přesně Ty. Žádné rozbíjení hrníčků, stačí drobnost.

Až přijde čas, zavoláš: „Tomášku, začíná pršet, rychle domů!“ a já přiběhnu zpět a schoulím se co nejtěsněji k Tobě.

Tvůj vzkaz osušil mé slzy.

Martina není jen autor

Daniela Peterová

Monzun

Chtěla jsem jen dolů do vesnice.

Bosá noha se smýkla na stezce. Boty tu nikdo nenosí, chodidla se opláchnou.

Zabahněná, rozplácnutá na pěšině polohlasem nadávám. Chci se zvednout. Ztuhnu. Sotva dýchám. Zírám do černých korálků hadích očí. Půl metru děsu.

Pitomá chvilka nepozornosti a umřu tady. Sama.

Kolem je pusto. Leje týdny, škola je zavřená.

„Martina Miss, neboj, není jedovatý!“

Bibek. Shazuje ze zad hromadu dříví. Chytá hada za hlavou a mrskne jím ze svahu.

Tečou mi slzy. Úlevou, vyčerpáním, steskem.

Hory si nevšimnou, voda je všude, bahno se valí dolů svahem.

Od kluka odvracím oči. Učitelky v Nepálu nebrečí.

3x Martina Císařová

(ve jménu Daniely)

Žonglování

„Se třemi to zvládnou s prstem v nose!“

Ozve se výbuch smíchu.

„Nevěříte?“

Ženské hlasy sílí. Vesele zvoní a pošťuchují mě.

„Do toho, Danielo, jen to udělej!“

Hihňají se a ječí. Naschvál neposlechnu! S holkami zásadně nekamarádím!

„Ukaž nám to!“

„Prosím, babi,“ žadoní tichý dvojhlas.

Nemůžu couvnout. Zabořím ukazováček do nosní dírky. Ať vidí, že to dokážu!

Nad hlavou se mi míhají míčky. Dávám jim jména. Terezka, Julie, Helča. Jsou barevné. Létají jako motýli.

Přidávám Markétu s Martinou. S pěti se žongluje hůř, ale já to zvládnou.

Udržím je ve vzduchu, jak dlouho bude potřeba. Jsou moje. Nenechám je spadnout.

Šílená Daniela P.

Klidně si jezdí po světě. Sama. Je jí to jedno. Kašle na to, co si kdo myslí. Zvláště o ní.

Chce stihnout všechno. Poletuje mezi zájmy jako UFO. Žongluje, fotí, natáčí a stříhá divné filmy. Chodí do kina a na výstavy. Píše a čte.

Hodně toho ví a ví, že to ví. Strašně jí štve, když ostatní neví. Pokud jí něco vadí, zarytě mlčí. Zaleze do kouta, tiše mlaská a bručí jako lední medvěd.

Prolézá každé křoví. Zásadně chodí mimo cesty. Své přátele vodí do tchoří rokle. S devítiletými vnučkami leze do potoka, brodí se bahnem i hlubokou vodou. Samozřejmě kompletně oblečená.

Zjevuje se jako duch. Mizí jak pára nad hrncem. Tančí po mlýně v seprané noční košilce. Chodí spát brzy. Vstává ještě dřív. Nenávidí potichu. Směje se nahlas. Skvěle vaří. Vdávat už se nepotřebuje.

Sakra, zatraceně a taky hurá.

Ještě pár let a budu to já.

Míček, který má moje jméno

Daniela. Ty ruce znám. Jsou drsné. Škrábou. Podávají si mě a vyhazují do vzduchu tak dlouho, že jsem stihnul zestárnout.

Na několika místech jsem prošoupaný. Párají se mi švy. Moje barvy se změnilly. Přibyla paleta nových odstínů. Stále ještě zářím.

Léto se mi zažirá pod kůži. Cítím posečenou trávu. Slyším šplouchání vody. Jsem šťastný. Tady jsem sám sebou. Letím.

Soustředěně se dívám před sebe. Jestli se ohlédnu, začnu se drolit.

Trochu se bojím. Víím, co mě čeká. Už brzy začnu klesat.

Padám. Kolem mě sviští obrazy. Rychle se střídají.

„Chyť mě!“ křičím. „Chyť mě dřív, než se rozplácnu o zem!“

Lucie Miklová

Na cestě

Prstem přejíždím po nápisech automatu na lístky. Určitě se na mě všichni dívají. Sedám na vlak, srdce mi buší. Musí to být slyšet i na druhém konci vagonu. Až vystoupím, asi si zapálím cigaretu.

Jak moc jsem si zvykla, že někdo kontroluje cestu, že jsem pro někoho dost dobrá. Že jsme na všechno dva.

Vystupuju na obřím londýnském nádraží.

„Lucie, uklidni se!“ říkám si nahlas, „Dřív jsi sama cestovala pořád a nebála ses!“

„Můžete to zkusit, ale Vám antidepressiva nikdo nenapiše, vždyť se pořád usmíváte,“ odpověděl mi před měsícem můj terapeut na otázku, jestli bych na svoji sociální fobii nemohla zkusit medikaci.

Sluchátka použitím nejhlasitěji, jak to jde. Přes ně nasazuji svoji vínovou čepici, která se mnou projela svět. Jdu po nádraží a v hlavě si vytvářím obrázek, že jsme všichni v jednom videoklipu, že i kroky ostatních, stejně jako ty moje, odráží dunění hudby.

Dojde mi, co dělám. Rozesměju se. Je mi to jedno, hlavně, že to funguje!

Probouzí se nadšení, že jsem na cestě. Sama za sebe, jen já, můj batoh a vínová čepice. Mám chuť jít si povídat s náhodným člověkem, nastavovat obličej slunci, jít brzo ráno běhat, zatančit si na tomhle nádraží.

Tohle jsem zase já.

Z FOTOGRAFIE

Martina Císařová

Promarněné roky

Lucie a kouzelné zrcadlo

Lucka si dupla: „Slíbilo jsi to! Ukaž!“

„Zase?“ Zrcadlo protočilo zornice.

Uraženě nafoukla tváře. Její odraz to zopakoval. Nebyl to hezký pohled.

Zrcadlo raději zavřelo oči. „Tak dobrá,“ řeklo otráveně.

Tučná pihovatá holčička s nakřivo ostříhanou ofinou si podepřela hlavu lokty. Čekala.

Pokoj potemněl. V zrcadle to tajemně zabublalo. Lesklá plocha se začala hýbat, jak se uvnitř vařily obrazy. Roztaveným sklem rotovaly cizí tváře.

Ozvalo se zacinkání.

Holčička se vrhla dopředu. Dívaly se jedna druhé přímo do očí. Byla krásná. Tmavé hedvábné vlasy jí pvlávaly kolem obličeje.

Lucie zdvihla ruku. Tmavovláska zkopírovala její pohyb. Dotkly se.

„Uvidíme se zítra,“ zašeptaly.

Dlouhé čekání

Lucka otevřela oči. Rukama si nedočkavě ohmatala tvář. Zamračila se. Nic se nezměnilo. Cítila se podvedená a ošklivá. Žádný kluk se s ní nechtěl bavit.

Odhrnula peřinu a rozeběhla se k zrcadlu.

Zabušila na rám.

„Vstávej!“

Ani se nepohnulo. Skleněná plocha se lhostejně leskla. Byla úplně prázdná. Ozvalo se hlasité zachrápání.

„No tak, probud' se!“

Zrcadlo ospale zamžouralo. „Zase ty? Vždyť víš, jak budeš vypadat. Viděla jsi to tisíckrát.“

„Ale kdy to bude?“

„Až vyrosteš!“

„Dneska? Pozítří? Za měsíc? O letních prázdninách?“

Zrcadlo pokrčilo rámem a důležitě si odkašlalo: „Tak asi za patnáct let.“

Holčička zkrabatila čelo a rozbřečela se.

Zítřek

Lucie sebou plácla na postel. Dočkala se. Je nádherná!

Zabořila hlavu do prostěradla a rozbřečela se.

„Proč řveš?“ Zrcadlo ji znechuceně pozorovalo. „Na tohle jsi čekala roky!“

Mrskla po něm polštářem.

„A k čemu mi to je?!“ zaječela. Takhle si první den s novou tváří nepředstavovala. Otrásla se.

„Všichni na mě jen civí. Žádný kluk se se mnou nechce bavit!“

Vrhla se k zrcadlu: „Kde je?“ zatřásla rámem. „Chci ji zpátky!“

Zrcadlo se jedovatě zasmálo. „To je snadné. Počkej si dalších padesát let!“

Vyletěla z pokoje a práskla za sebou dveřmi.

Za chvíli byla zpátky. V rukou svírala obrovskou palici.

DRABBLE O PROSTŘEDÍ

Lenka Hanulová

Keď nechutia školské obedy

Starý záchod v družine bol Augustínovým milovaným miestom.

Svetlozlté kachličky do polky steny a potečená korková podlaha ostatným spôsobovali úzkosť, jemu nie. Dokonca, keď vyrazilo kanalizáciu, nasadil si gumáky a šiel.

Školník odmontoval kľučku na okne, zostalo po celý rok pootvorené. V zime všetkým omrzal zadok. Ale Gustík si nasadil arafatku a navštevoval svoje útočisko napriek námraze.

Vychovávateľky sa naňho hnevali, častejšie sa strachovali. Nikto netušil, prečo Augustín niekoľkokrát denne absolvuje záchodové návštevy. Ani spolužiaci nič podozrivé nevypatrili.

Dôvodom totiž bola chuť toaletného papiera značky Harmanec. Žmolil si ho do malých guľičiek a spokojne pojedal miesto obeda, desiaty, aj olovrantu.

PÁR SLOV K PODZIMNÍMU LITAERU 2/2024

• **Helena**, konečně jsem pochopila, jak vznikají kalamity:) Fakt mě baví tvoje teorie. Ruce jsou všude a nic není náhoda!

Nebojíš se, že teď na Kalcis nastoupí činovníci ze Spolku pro ochranu draků a Hermés bude mít utrum? Co Ty všechno neodhalíš:)

Líbí se mi i Tvoje slovní zásoba. O vycpanině jsem dlouho neslyšela. A pan Démie:)

Martino, takhle budoucnost nevypadá! Tedy doufám. A směju se. Než dočtu k zastříhávání víček. Třikrát fuj, odporně silný obraz. Těším se na stávku, počítej s podporou. Nenávist Ti nevěřím.

Luciina alkoholická panika je dost uvěřitelná.

Usínám s **Eviným** poetickým obrazem mísení modří do bláta. Tahle legenda má sílu.

Daniela

• Páči sa mi ľahkosť, nadsázka a hravosť druhého LitAera. :)

Helí, strýček Příhoda a pán Démie je super, vyčaril mi úsmev na tvári. A neviem, prečo sa mi to animovalo v predstave. Drabble o prostredí taktiež skvelé, všimla som si, že v oboch máš spomenutý samet. Tvoja „sametová revolúcia“ bola dôležitá! :)

Danka, Teleporty a najmä Americký sen: ďakujem za hlasný výbuch smiechu na celý byt a zároveň za skvelú a inšpiratívnu ukážku práce s prostredím.

Lucka, pánovi Ješterkovi si naložila ako sa patrí. Nemal chľasťat v práci, od problémov neutečieš – to je pravda a ty si ju vtípne spracovala. :)

Mirka

• **Helena** - Strýček Příhoda a pan Démie - Zase skvělý název! Pěkné krátké příběhy, které mají rytmus, dobře se čtou, jsou lehce absurdní a zároveň mají hororový nádech. Super!

Helena - Od nesmrtelnosti k nadčasovosti - Okolí Čertových schodů je parádní prostředí pro pohádkový příběh s nápadem. Za mě by textu pomohlo lehké pokrácení.

Daniela - Teleporty - Je fajn čistá variace na stejné téma od dalšího autora. Líbí se mi, že Daniela, to dokáže pojmut vážně.

Lucie - Ješterka na útěku - Pěkný, lehce zavádějící název a skvělá poslední věta. (Zalapa po láhvi.)

Martina

• Děkuji všem za „Jak je slyšet příběh.“. Pro mne to byl neřešitelný úkol. Teď vím, že je důležitější otevřít fantazii, než se doslovně držet každého zabublání.

Variace prostředí: **Helenko**, Tvůj text jsem si rozložil na atomy a obdivoval, jak jsi to nakombinovala. Bez znalost zadání se tvůj příběh mění na lavírování mezi dobrem a zlem. Že zlo vyhrálo až s chytrými hodinkami na ruce, není to nejhorší. Ale to, co se stalo v listopadu 2019, kdy se rozletěl covid 19. Byl to tvůj vědomý záměr?

Martino, máš snad nějakou špatnou zkušenost s Českými drahami? Nebo si někam chtěla letět ten den, kdy IT fix zrušil deset tisíc odletů?

Danielo, pointa, co (ne)vadí NewYorkčanům mne dostala. Smál jsem se dlouho. Trochu škodoradostně.

Lucko, Tvůj příběh je naopak smutný, nicméně ze života. Závislosti neujedeš ani na vysokozdvížném vozíku. Krásný symbol.

Evo, Tvé drabble o prostředí je napínavé a nakonec plné naděje. Líbí se mi moc.

Tomáš

LitAero 3/24 podzim

Postava a příběh - 24. října 2024

Autoři: Císárová Martina, Jarošová Miroslava, Hanulova Lenka, Klačer Tomáš, Miklová Lucie, Mrázková Eva, Peterová Daniela

Sestavil: Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Nešlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LITAERO-4

MIKROPOVÍDKY

ALTÁNEK, MANIAK, VNITŘNOSTI, VAČICE, PRŮTOK, MOUKA, BANKA, INKOUST, BLECHA, LEVANDULE

Martina Císařová

Milostný dopis

/erotická povídka/

Nejdražší,

odpušť mi prosím, vím, chovám se jako maniak, ale, chápej, láska, nemůžu jinak.

Chybíš mi, když se tě nemůžu dotknout, moje tělo protestuje, rve se se mnou a křičí, potím se, žaludek se mi svíjí v křeči a vnitřnosti se obracejí naruby.

Nikdy nezapomenu, jak jsem tě poprvé políbila a v úkrytu mezi vysokými stvoly levandule ochutnala tvoje tělo. Stoupla jsem si na špičky a jemně se zahryzla do chloupků vzadu na krku, byly hebké a voněly po mouce. Přitiskla jsem k tobě rozpálené čelo a poslouchala, jak se tvoje krev bouří, pulsuje a protéká pod mými hladovými rty.

Sedím sama v opuštěném zahradním altánku, na místě, kde každou noc nepokojně spíš, a chci tě – znovu, hned a víc. Za malou chvíli, v inkoustově černé tmě, se moje ústa nedočkavě dotknou tvého horkého břicha a potom, miláčku, splyneme v jedno.

Jsi moje všechno, vášeň, domov, bezpečné útočiště i nekonečná krevní banka, a já tě neopustím, zůstanu, přísátá k tobě až na věky.

Líbá tě a olizuje tvá nejměkčí

Blecha

PS. Opravdu mi vůbec nevádí, že jsi jen obyčejná Vačice.

Martina Císařová

Vzkaz v láhvi

/dívčí povídka/

Suzan roztočila kohoutek a průtok vody se zvýšil. Lahvička od slunečnicového oleje se rozeběhla zavlažovacím korytem, točila se, natřásala ve vírech, poskakovala jako neposedná blecha a mířila k městečku. Dívka si oddechla, usedla do altánu, složila hlavu do dlaní a začala snít.

Vzduchem voněla levandule a ona věděla, že až Jack dostane její dopis, pochopí, jak moc ho miluje. Přestane péct bagely, sundá zástěru umazanou od mouky a přijde si pro ni a jejich tři děti. Nic neponechala náhodě, ráno vybrala z banky 100 dolarů na cestovní výlohy a plná naděje je přidala ke svému vyznání.

Stačil jediný zvířecí maniak a její plány se rozlily do polí. Hladová vačice s třinácti mláďaty rozkousala voňavý korkový špunt. Voda zaplavila skleněné vnitřnosti. Inkoust se rozpil a z dopisu zůstalo jediné slovo: „Čekám.“

MĚSTO, PADAT, DĚRAVÁ, ZVÍŘÁTKO, ČAJ, STÍNOHRA, HÁČEK, NYLON, TKANIČKY, PIVO

Tomáš Klačer

Útok v týlu nepřítel

/military povídka/

Z hvězdného nebe nad laboratoří padají zakuklené postavy. Díky nylonovým padákům přistávají měkce přímo na rozlehlé nádvoří laboratoře hluboko v týlu nepřítel.

Hackeri byli úspěšní, správce sítě spolkl návnadu a softwarové háčky se zasekly do konfigurací FireWallů, poplach se nespustil. Tok informací z čipů nahradil rozsypaný čaj, přestali fungovat systémy zabezpečení, disky v serverech se cukaly v elektronické křeči.

Autonomní systémy nedostali signál od sítě, rozblíkaná poplašná světla vytváří na zdech šílené stínohry. Útočníci vniknou do strážní místnosti, karty se rozletí, džbán s pivem tříští, strážní služba se marně snaží schovat za převržené stoly. Někdo se rozběhne k tlačítku ALARM, jako červené tkaničky jej lasery propojí s muškami zbraní, a žádný odpor už není kladen.

Muži v černém vstupují do laboratorních sálů, v jejich rukou se mihnou kleště a klece zůstanou děravé. Radioaktivní krysy, nakažené bílé myšky, laboratorní zvířátka, opouštějí laboratoř a míří po větru, za lákavou vůni jídla.

Vědci si v blízkém městě, daleko od frontové linie, užívají sobotní večer a netuší, že se k nim blíží to, co šlechtili pro nepřítel.

Tomáš Klačer

Přípitky

/sci-fi povídka s politickým nádechem/

Projekt NYLON (New Yarns Linking Our Needs) dospěl ke svému vrcholu. Z hlavního města přiletěli do střežené laboratoře předseda vlády, ministr průmyslu a houf prověřených novinářů a reportérů.

„Vyvinuly jsme speciální tkaninu TÉ vybavenou mikroskopickými háčky a díky obsaženým nanobotům jsme jí naučili reagovat na povely z mobilní aplikace,“ hruď šéfa projektu se dmula pýchou. „Proces optimalizace síly stažení proužků TÉ modelovala umělá inteligence, takže nemuselo trpět ani jediné laboratorní zvířátko!“

Další vědci v krátkých projevech shrnuli vývoj TÉ a principy jejího fungování, zato předseda si neodpustil politizovat: „Díky neutuchající politické podpoře naší vlády vytlačíme čínské suché zipy softwarově ovládanými tkaničkami a pásky!“

Reflektory zářily a stínohra na zdi odrážela, jak si politici i vědci oblékají hypermoderní obleky a přezouvají boty. Předseda stiskl tlačítko ZAVAŽ, pruhy TÉ se efektně připlazily, prolezly skrze děravá místa, stáhly pláště i boty.

„Na úspěch celého národa si přijijme národním nápojem,“ nezapomněl předseda podpořit svou kampaň a jeho asistent rozlil do pohárů plzeňské pivo.

Dřív než sklenice začaly zvonit všechny mobily v místnosti, pruhy TÉ se v pláštích stáhly tak prudce, že všichni muži upadli do mdlob.

„Skvělá práce, chlapi,“ otočil se generální tajemník komunistické strany od monitoru a připil svým hackerům šálkem čínského jasmínového čaje.

ALTÁNEK, MANIAK, VNITŘNOSTI, VAČICE, PRŮTOK, MOUKA, BANKA, INKOUST, BLECHA, LEVANDULE

Daniela Peterová

Mexická fiesta

/dívčí povídka/

Vačice v nebezpečí zavře oči a vyplázne jazyk.

Vážně, to bych chtěla umět: aby mi bylo fuk, co si holky myslí, vypnout ten průtok hejtů: „Na Daniela nemá, zírej, jak se předvádí, yucatánská princezna!“

U nás v Mexiku, kde jsem vyrůstala, jsme si prostě řekli, co vadí a bylo vyřízeno, ale tady je to jiný level, všude jen drby a šušskandy, z toho se kroutí vnitřnosti a je mi na blití.

Čestně, nebyla jsem tu zatím zrovna střed vesmíru, ale ten modrookej Dan z chemického kroužku za pokus stál, ať si na něj myslí, kdo chce: hodila jsem mejdan ve školním altánku, jako seznamovací, aby mě konečně zaregistroval.

Na výzdobu jsem byla odjakživa maniak: parádní jasný barvy, lampióny, girlandy, balónky, udělala jsem i piňatu, chyťte poslepu hůl, bouchněte a ohněte se v pase: nejlepší party plannerka na světě, LOL!

Fast food je pro srábky, zapracovala jsem sama, fakt zírali, ostatně pletla jsem se Juanitě v kuchyni od mimina, v klidu jsem našla nezralejší avokáda na guacamole, moje burritos, quesadillas a tacos neměly chybu a ani jsem kvůli tomu nemusela vykrást banku.

Napsat Dannymu tajný vzkaz neviditelným inkoustem a podstrčit mu ho v tortille, tady máš, speciálně pro tebe, byla brnkačka. Stačilo smíchat trochu vody s bramborovou moučkou a hotovo, jen mu muselo docvaknout (však je chemik,) že má papír strčit do koly.

OMG, klaplo to, blíží se s kytkou levandule, málem jsem se rozplácla na zem, to je fakt botanik, takový klišé!

Ale co už, letím na křídlech, v sedmém nebi a šťastná jak blecha jdu k němu, hlavu vzhůru, oči otevřený a jazyk v puse, ať si drbny lízaj rány.

DESET VERŠŮ

Daniela Peterová

Pozdní léto na Pálavě

Tu krajinu jsi znal, touha **protekla**
hebkými pahorky voňavé **mouky**
drhla mezi trsy **levandule**
hladila chloupky na bříšku **vačice**
nectila **bankovní** tajemství.

Temným **inkoustem** z duběnek
čmárám na stěnu **altánu**
vzkaz budoucím **maniakům** letních nocí
s **vnitřnostmi** v As dur.
Zůstanou boláky po **bleším** sání.

PLUH, AMERIKA, KOŠTĚ, PÍSMENO, TLUSTÝ, UVNITŘ, SOUD, SICÍLIE, SPRCHA, KAŠE

Helena Asmalovská

Soleggiato – Sicilský polokrevník

/encyklopedická povídka/

Soleggiato, neboli sicilský polokrevník, je středně velký kůň vyznačující se svou rychlostí a vytrvalostí. Toto silné plemeno pochází z oblasti Syrákús, kde se v minulosti používalo i v polnohospodářství a zapřahalo za pluh.

Poznávacím znamením je vysoko posazený ocas s krátkým ožíněním, tzv. *scopa* – koště. Oproti dalším plemenům podobného zaměření má spíše tlusté plece a charakteristickou muskulaturu s výraznými šlachami. Původně se soleggiatům na záď nechávalo vyrážet typické poznávací písmeno „S.“ Od této praktiky musel hřebcín po rozhodnutí soudu z roku 1993 upustit, nicméně font *Soleggiato* se zachoval dodnes a licenční poplatky z něj představují pro hřebcín atraktivní vedlejší příjem.

Aktuální majitelka hřebcína Soleggiato, Kateřina Maleci, zavedla uvnitř hřebcína řadu změn. Koně po tréninku dostávají písečné sprchy, které urychlují rehabilitaci svalů. Koňům je rovněž podávána fermentovaná kaše, která má vyšší nutriční hodnotu, zlepšuje imunitu a snižuje riziko koliky, což potvrzuje i nedávný výzkum Univerzity v Catanii (Università degli Studi di Catania).

Snad i díky této péči se v roce 1996 v americké Atlantě zástupce tohoto plemene, kůň Luminoso Soleggiato, stal po téměř 40 letech prvním italským koněm, který se zúčastnil olympijských her a v jezdecké disciplíně completo, tedy všestranné soutěži zahrnující drezuru, skoky a cross-country, získal stříbro.

PĚTKRÁT, JEZERO, NOVINY, JACHTA, ŽÍLY, LEVANDULE, RÁNA, PODEŠEV, GLADIÁTOR, BUDOVA

Lucie Miklová

S Gladiátorem do Verdonu

Vyrazili jsme v červnu, kdy se do městečka Aix-en-Provence vydávají tisíce dalších turistů, v období největšího rozkvětu levandulí. Dědeček se usmíval a už asi pětkrát zvedl hlavu k nebi za babičkou. V zahrádkářských novinách o květinách četli milionkrát, a společně snili o tom, že se v Provence jednou budou procházet se sklenkou šampaňského v ruce.

Zrovna se skláněl ke květům, když se zpoza budovy se suvenýry vynořil černý dobrman s rozzuřeným výrazem. Nestihla jsem ani zakřičet, a pes už svíral v zubech dědečkovu botu, až se z ní utrhla podešev.

„Gladiator!“ ozvalo se hlasité zařvání a s vyděšeným výrazem k nám celý udýchaný doběhl mladík.

„Je suis désolé, všechny výlohy zaplatím,“ omlouval se a na čele mu naskočily vystrašené žíly. „Nebo víte co, zvu vás zítra svou lodí na vyjížďku po jezeře Saint-Croix – tak modrou vodu jste ještě neviděli!“ nadšeně nabídnul, když viděl, že se nikomu nic nestalo.

S dědečkem jsme na sebe mrkli, bylo by skvělé projet se jachtou téměř až k soutěsce Verdon, kterou jsme plánovali navštívit. „Dědečkovy rány to sice nespraví, ale aspoň si procvičím francouzštinu,“ usmála jsem se a natáhla k mladíkovi ruku.

ZE SITUACE

Martina Císařová**Na lovu**

Potácím se nocí a zakopávám o kočičí hlavy. Teskně mňoukají. Kolem pouličních lamp houstne tma. Průchody otevírají ústa a hlasitě zívají. Nakouknu do popelnice. Inspirace se hledá těžko.

Kolem mě proběhne malá holka ve flanelovém pyžamu. Dávno by měla spát. Místo toho sprintuje po chodníku a mává nad hlavou peněženkou.

Měním se v pavouka a splétám osnovu příběhu. Představy se mi pletou pod nohy. Sedám si na obrubník. Vytahuji notýsek a začínám psát.

„Pane!“ řidič Boltu stahuje okénko. „Objednal jste si taxík?“

Hodím po něm náhradní tužkou. Plaší mi myšlenky.

Na temnou pavlač protějšího domu vychází stará paní s natáčkami na hlavě. Zmateně se naklání přes zábradlí a někoho vyhlíží.

„Mladíku,“ volá na mne, „nevíte, kdy mi dovezou oběd?“

Vrtím hlavou. Zalomí rukama a našťvaně mizí v měsíčním světle.

Na rohu ulice se zjevuje zamilovaná dvojice. On je starý. Ona krásná. Plazí se po něm jako břečťan kolem hřbitovní zdi. Úponky zajíždí pod kůži. Stoupne si na špičky a rychle ho políbí.

Závidím.

Zaklapnu autorský deník a odcháším. Tady se vážně nedá psát!

Daniela Peterová,**Zapomenutá**

Na Svatém Michalu odbila půlnoc.

Wolt mizí za rohem, úzkou uličku bídne osvětluje zaprášená lampa.

Ze dveří se šourá stařena, ruka s jaterními skvrnami pevně svírá ošoupanou peněženku.

„Je dvanáct, proč mi ještě nedovezli oběd?“

Na ulici vyběhá bosá mladá žena v pyžamu.

Dohání stařenku, chytá ji za ruku: „Za chvíli, babi.“

Oči staré ženy bloudí tmou.

„Támhle je!“

Dívka se otáčí.

Pod lucernou se zmalovaná ženská snaživě ovíjí kolem draze ohozeného padesátníka. Odstrkuje ji, o polibky nestojí.

„Podívej, nechce ji, má rád mě!“ Kostnatý ukazovák míří na dvojici.

„To není on. Pojď, babi, půjdeme spát. Počkáme na dědu doma.“

NEJSEM JEN AUTOR

Helena Asmalovská

Oblíbené zvířátko: *Helena Chalumneae*

Opatrně jsem přeskákala přes pokojíček, abych náhodou nešlápla na některou z rozevřených knih rozložených po celé podlaze.

Ano, i *Od agamy po žraloka* se přiklánělo spíš k ocelově modré barvě než olivové, seznala jsem a vybrala z růžového organizéru ten správný odstín pastelky.

Otevřela jsem sešit na popsané stránce s místem pro obrázek (*chalumnea* v nadpisu přeškrtnuté a opravené na menší a ještě hůře rozluštitelné *chalumnae*.)

„Lalokoploutvá,“ zašeptala jsem soustředěně. Z knih po pokoji začaly vyplavávat ryby nejrůznějších tvarů a velikostí, skvrnitě od modré do zelené, s tlamou rozevřenou i zavřenou, mohutnými ocasy, ale i pouhé rybí skelety. Vytvořily zástup jak na Popelčin střevíček a já, co by princ, zkoušela, která se na stránce bude nejlépe vyjímat.

„Helenko?“ přerušila mé soustředění z kuchyně máma a ryby se vyplašeně rozprchly. „Ty ještě furt píšeš ten úkol?“

„Mami, neruš, mám s tím ještě hodně práce,“ zamračila jsem se a našťavaně přemýšlela, jak teď vystrašené ryby přiměju zase vylézt.

„Helenko, všechny ostatní děti si vybraly pejska nebo zajíčka a už si určitě šly ven hrát,“ nakoukla máma do dveří. „Jen ty si musíš vybrat latimérii podivnou!“ povzddechla si a odešla zpět do kuchyně.

„Ostatní děti a jejich pejsci jsou nuda,“ procedila jsem pohrdlivě mezi žábry. Ryby se opatrně vynořily ze svých úkrytů a vytvořily kolem mne roj. *Já jsem latimerie podivná!*

Miroslava Jarošová

Anjel pre anjela

Môj život je skúška odvahy, trpezlivosti a viery v dobro. Prišla som na svet po osemnástich hodinách boja, zjavne sa mi sem moc nechcelo. Mama svojim protilátkami bojovala proti mne. Netušila som, že to bude pokračovať až do môjho úteku z domu v sedemnástich.

Meno mi pridelil otec veršom: „Už nás z toho bolí hlava, tak sa volaj Miroslava!“ Napriek prekážkam sa snažím sláviť mier a harmóniu všade, kde sa dá. Sudičky ma obdarili veľkou dávkou empatie. Celej rodine to vyhovovalo, keď potrebovali pochopenie, ale keď mali prejavíť lásku oni, zrazu som bola moc citlivá. Moju mamu vtedy vždy zo mňa rozbolela hlava. A ubližovala mi vetou: „Keď som ja nebola šťastná, ani ty nebudeš.“

Nikdy to neodvolala. Ale ja som sa rozhodla: „Budem šťastná.“

Často sa cítim ako mimozemšťanka medzi ľuďmi, ktorí mier nenašli a ani nehladajú.

U nás sa prenáša krivda z generácie na generáciu. Moja mama sa so svojou mamou nikdy nezmierila. Stará mama bola starostlivá, pracovitá, jednoduchá, ale citlivá žena. Statočná partizánka. Niečo medzi nimi ostalo nevyriešené a mne a bratovi bolo zakázané sa so starou mamou stretávať. Tajne na nás čakávala pred školou.

Vytvorili sme partizánsky odboj. Aj my sme chodili potajomky k nej, bývala kúsok od školy. Keď nás odhalili, nemlčala som. Nesmú nám starkú zakázať. Chceme s ňou byť. Mamu zo mňa opäť bolela hlava, ale našťastie otec pochopil. Načas.

Dnes som mama ja. Dcéрку Naty už v pôrodnici sestričky volali Anjel. Vidím v nej malú Miroslavu. Nikdy nebudem taká chladná ako moja mama.

Učím svoju dcéru rešpektovať, ale nestratiť úctu k sebe. Naty si to cení: „Ty nie si len mama, ale aj moja druhá najlepšia kamarátka.“ S Naty pridávame kvapky do mora, pomáhame bezdomovcom, babičke, deduškovi či deťom v detských domovoch.

„Chcem ti byť vzorom, aby si zvládla život a bola šťastná, lebo si to zaslúžiš.“ hovorím jej.

„Si silná žena, mama, ty si anjel.“ To ona je anjelom pre mňa. Pomohla mi pochovať krivdy medzi matkami a dcérami v našej rodine.

SEZNAMTE SE S VÍTEM ČMELÁKEM

Helena Asmalovská

Povolení úlů na střeše budovy

„Tak už se konečně utište, měli jsme začít před šesti minutami a dvaceti vteřinami,“ přešlapoval Vít Čmelák netrpělivě na jevišti a mhouřil oči před světly reflektorů.

„Prý vám mám říct nějakou omáčku na uvítanou a moc se s tím nesrat, říkal pan Vávra. Na baru jsem omáčky neviděl, snad si tedy můžete na uvítanou nabídnout i něco jiného,“ pokrčil mohutnými rameny nacpanými do saka a ukázal k občerstvení. Pruhovaná černo-žlutá kravata ho škrtila, kožené polobotky se mu zarývaly pod kotníky, ale dnes to musí vydržet – jednak kvůli vyššímu dobru, jednak kvůli včelám.

„Když už tedy plýtváme mým i vašim časem, rozhodl jsem se říct vám alespoň něco užitečného, co pomůže zoptimalizovat naše pracovní soužití,“ zabodl Vít oči do perfektně připravených poznámek.

„Zaprvé, zkoušeli jste to vypnout a zapnout není moje osobní forma zdvořilostního pozdravu, ale vážně míněný dotaz, zda jste již provedli tento základní diagnostický krok, který očekávám, že uděláte vždy před tím, než se rozhodnete mi problém vůbec nahlásit,“ zamračil se Čmelák do hledíště s pocitem zadostiučinění, že snad konečně vyřešil tuto věčnou nesrovnalost.

„Zadruhé, instalujte si pravidelné bezpečnostní aktualizace na vašich zařízeních a vždy poté zařízení restartujte, protože jinak potenciálně představujete pro firmu bezpečnostní riziko, obdobně jako kolegové Jarota, Šídlo, Bezinka, Potměšil, Šulcová a pan Vávra, kteří mají sice aktualizace většinou v pořádku, ale navštěvují zcela nezabezpečené porno servery.“

Publikum bzučelo jako jeho oblíbená serverovna. Čmelák se potěšeně nadechl – už jen kousek a vítězství je jeho!

„Vaši schopnost udržet pozornost jsem tímto jistě vytěžil na maximum, takže děkuji za váš čas, a že jste mi umožnili vyhrát sázku s panem Vávrou, prohlašuji tento večírek... za zapnutý!“ hekavě se rozemál Vít, vypnul mikrofon a za smíchu i potlesku odešel vítězoslavně mezi diváky najít pana Vávru.

„Tak to vidíte, neurotypici, příště vám budu moct i ten med kolem huby namazat,“ mumlal si Čmelák spokojeně pod vousy a těšil se, až v pondělí objedná úly a další potřebné vybavení.

PÁR SLOV K PODZIMNÍMU LITAERU 3/2024

• **Martininy** Schody do nebe. Nahatý cherubín, tančící na klávesovém schodišti. Chápu, že obraz utkví do soudného dne. I mě. Ve jménu Daniely nekomentuju. Z osobních důvodů. Sakra, zatraceně, hurá.

Evo, moc se mi líbí začátek. Co všechno Vít Čmelák neudělá. :)

Tomáši, Maminčin vzkaz mě dojal. I když není o Tobě.

Lucie, cením si upřímnosti. Trochu mi nesouvisí rozchod, deprese a sociální fobie.

Martino, pořád mě baví, jak z Tebe i v Promarněných letech tryskají pro mě těžko popsatelné emoce. Ještě že nepíšeme o sobě. :)

Lenko, Gustíka je mi líto a Tobě tleskám. Za prostředí i za pointu.

Daniela

• **Pro Danku** - Ze vzpomínek Anežky Č. - Kdyby se táta dal chytit do sklenice, hodně by se tím vyřešilo. Skvělá myšlenka.

- Monzun - Učitelky v Nepálu brečí. Ale jen když je nikdo nevidí...

Pro Evu - Nevšední den v životě Víta Čmeláka - Jsem ráda, že Čmelák našel Hnízdo. Doufám, že odted' bude mít v životě samé nevšední dny.

Pro Tomáše - Maminčin vzkaz - Líbí se mi, že se nebojíš popisovat svoje pocity. Nejlepší je za mne část 2, s tou se dovedu ztotožnit.

Pro Lucii - Na cestě - Být na cestě je nejlepší antidepressivum!

Pro Lenku - Keď nechutia školské obedy - Vtipný příběh, mnohem lepší než jsem si z tohoto prostředí dokázala představit. Můj sedmiletý syn okusuje všechno, myslím, že po jídání toaletního papíru není vyloučeno. A díky za obohacení slovní zásoby, olovrant je super slovo.

Martina

• U příběhu Čmeláka od **Daniely** jsem si přála, aby mohl být delší. Skvěle se četl, jen jsem se na konci ztratila v tom, kdo tedy čmelák je.

U **Evčína** Čmeláka mě moc baví název klubu Hnízdo a krásný závěr, který z textu vychází.

Maminčin vzkaz od **Tomáše** jsem četla v metru a do očí mi vhrkly slzy. Má to hloubku.

V textech o Daniele od **Martiny** se při každé větě těším, co přijde v té další. Hezky to plyne a zároveň je každá věta překvapivá.

Lucie

• **Evo**, Tvůj příběh, že nechceme patřit korporátu, orchestru či univerzitě, ale svému hnízdu (a do hnízda) ... Usmívám se, ale rebela ve mně mrazí v zádech. Vyvolat takovou emoci v kratičkém textu! Smekám a děkuji!

Martino, Žonglování je tak vtipné, a přitom se silným působivým koncem! Ani Arthur C. Clarke nepsal lepší poslední věty.

Lucie, Tvůj návrat na Cestu ve mně probouzí otázku, jestli to je o rozchodu nebo překonání fobie a jak velké je v příběhu zrno pravdy o Tobě?

Lenko, super pointa. V první třídě jsem prožíval „každý pátek - REMA plátek.“ Bohužel nás učitelka nepustila z jídelny, dokud jsme ho neshnědli, takže na WC se už pak dalo jen zvracet.

Danielo, parádní příběh. Obdivuji Tvou imaginaci. Jak se dostáváš ke vzpomínkám Anežky Č.? Mně by *asi někdo musel 42 minut hrát na šamanský bubínek...*

Tomáš

LitAero 4/24 podzim

Mikropovídky - 31. října 2024

Autoři: Asmalovská Helena, Cisárová Martina, Jarošová Miroslava, Klačer Tomáš, Miklová Lucie, Peterová Daniela

Sestavil: Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Nepošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LITAERO-5

VYTRŽENO Z KONTEXTU – V DIALOGU

Daniela Peterová One True Pairing

Dvě teenagerky nad ránem na festivalu.

„Vážně to byl Ježíš?“

„Ať ten magor letí ke hvězdám!“

„OMG, ty trny ve vlasech? Byl dost cool.“

„Prej má appku na zázraky.“

„Jako vážně?“

„Lásku, mír a odpuštění. Normální cvok.“

„Chtěl tě vzít do nebe.“

„Kecal.“

„On je určitě můj OTP! Vidělas, kam zmizel?“

„Někam támhle nahoru. Prý bychom se spolu vznesli.“

„A já tam netrefím?“

„Jsi blbá? To si radši stáhni nový filtr na obličej.“

„Tak jo. Andělem snadno a rychle!“

Daniela Peterová Na nestejných vlnách

Dívku se sluchátky v uších překvapila v lese medvědice.

„Myslela jsem, že mě vidíš, a ty nic.“

„Nikdo nechce mezilidské vztahy.“

„Tohle je můj rajón!“

„Říkám mezilidské.“

„Zdrhej!“

„Ty fakt jako mluviš?“

„Pověz, bojíš se mě?“

„Musíš být převtělené božství Matky Přírody!“

„Tohle žrát nebudu. Co když je to nakažlivý.“

Daniela Peterová Další jiná láska

Dva mladíci na Piazza della Signoria ve Florencii.

„Do deseti, a musíš ho opustit.“

„Říkám ti kámo, že to nedám.“

„Jedna, dva, tři...“

„Podívej, jak je nádhernej!“

„Čtyři, pět, šest...“

„Ty svaly na nohách. Vypracovanej zadek!“

„Sedm, osm, devět, deset! Dolů! Je to jen socha!“

„A to je právě problém, že jsou všichni takhle nedostupní.“

Helena Asmalovská
Kompletní ročníky 1991-1997

- „Bud' to zapomeneme, nebo to už nepůjde vyžehlit.“
- „Teď jsem zrušila veškerý dvoufázový ověření.“
- „Raději to nech bejt!“
- „A jak jinak stornujeme tu objednávku?“
- „To nestačilo zrušení účtu? Ty krávo – co budeme dělat?“
- „Zkusím obnovit ten její profil. Ale chtějí znovu potvrzení.“
- „Přes SMS?“
- „To už nejde, ale za čtyřicet pět korun pošlou ověřovací dopis.“
- „Takže to stojí čtyřicet pět korun?“
- „Jo, do pěti dnů přijde. Snad to máma nezjistí dřív. Nechápu, pročs dal ten účet smazat.“
- „Nečekal jsem, že tu dražbu vyhraju a hned se to zaplatí. A ten maník mi rovnou začal psát. Lekl jsem se, že to přijde mámě.“
- „Cos vlastně kupoval?“
- „Sbírku časáků.“
- „Časáků?“
- „Jo, investiční Playboye.“
- „Sakra!“
- „Co je?“
- „Ona tam byla zadaná adresa babičky.“

1 – 4 – 7

Martina Čísařová
Záškodníci

Plán na ovládnutí světa (v podání mých dětí, tříletý Míša, šestiletý David, sedmiletý Tomáš.)

„Chlapi, strašně se nudím. Co budeme dělat?“

„Rvát se na gauči?“

„Řádit?“

„Otrava! Chtělo by to něco mnohem lepšího.“

„Mám nápad, ovládneme svět!“

„Který?“

„Samozřejmě, že ten její!“

„Myslím, že právě usnula.“

„Přišla naše chvíle! Pojdte, tiše jako žížalky.“

„Pořádně si procvič hlasivky.“

„Soustřeď se, tři, dva, jedna a akce!“

„Mamí!“

„Musíš křičet hlasitěji, Míšo, takhle jí nezbudíš.“

„Zařvi jako hladový dinosaur.“

„Mamííí!“

„Vidíš, jak ti to šlo. Dobrá práce!“

„A za chvíli znovu.“

„Spustíme plán B. Nalezeme jí do postele.“

„Budeme se schválně vrtět.“

„Roztahovat.“

„Ultra mega hlasitě chrápat.“

„Od dnešní noci už se nikdy nevyspí.“

„A svět bude náš!“

„Placáka?“

Tomáš Klačer
Budiž tma

Tomáš přinesl do kuchyně nákup. Pánvička (4), kuchyňský robot (7) i vývrtka (1) se nemohou dočkat akce.

„Podívejte ta spousta zeleniny!“

„Jééé!“

„Pohládí mne olej, robote.“

„Počkej chvíli, pánvičko! Nasekám zeleninu. Roztáčím nože!“

„Nudaaa!“

„Vývrtka má hloupé komentáře!“

„Neee!“

„Protože je tu zbytečná.“

„Drzouneee!“

„Jako vždy jsme potřeba jenom my, pánvičko.“

„Zhasněte!“

„Co se to děje?“

„Nevidííí!“

„Vůbec se nemůžu roztočit, asi vypadly pojistky.“

„Nádheraaa.“

„Myslím, že pán někam odešel. Opraví to!“

„Už je zpátky, robote.“

„Přišla s ním nějaká žena. Něco nese!“

„Vínooo.“

„Proč sakra zapaluje těch dvacet čtyři svíček?“

„Nahodit pojistky se nepovedlo.“

„Udělal to schválně, pánvičko! Teď ženu líbá!“

„Uklízí mne! Sbohem robote!“

„I mne zavírá. Nakonec to odmaká vývrtka.“

„Oslavaa!“

Lucie Miklová**Roubík místo masa**

Tomášek, Lucinka a Martinka jsou spolu na školní zahradě. Tomášek s Martinkou jsou naštvaní na školní obědy a vymýšlí, jak by školku vyhodili do povětří. Lucinka má školku ráda a snaží se jim plán pokazit.

- Paní učitelka mě nutila jíst maso, fuj!
- Školka je velké zlo.
- Není!
- Nesmíme si po obědě hrát. Musíme spát.
- Super.
- Vyhodíme školku do povětří!
- Ne!
- Musíme najít nějakou rozbušku.
- Poslouží nám třeba tyto čtyři bílé kameny.
- Písek je vlastně dynamit.
- Bojím!
- Pojdme rychle do toho!
- Ty vezmi k sobě všechny naše rozbušky.
- Ty si vezmi dynamit.
- Nikdy!
- To mi nemůžeš zakázat.
- Pančelko!
- Rychle! Musíme jí svázat.
- Nééé!
- Za tebou! Podej lano!
- Nechci!
- Drž jí za ruce!
- Slabochu.
- Ještě budeme potřebovat roubík.
- Mami!
- Mám u sebe v kapse starý kapesník.
- To je ale hnusný.
- Zrádci!
- Rychle dělej, pořád křičí!
- UhUhUh.

- Honem! Jde paní učitelka.
- Hodíme jí to teď pod pravou nohu.
- Proč ne na hlavu?
- Pffrr.
- Tak jo, zkusme to nejdřív na hlavu.
- Lucko, kam to běžíš?
- Pozor!
- Koukej, Tomáši, svalila paní učitelku k zemi!
- Ona nám fakt věřila.
- Příště jí vysvětlíme, že je to hra.

Daniela Peterová**Priatelía v nůdzi**

Traja kamaráti pod mostom preberajú životnú stratégiu.

- „Včera som to chcel vážne skončiť.“
- „Nekecaj!“
- „Už som preliezol zábradlie, pozerám, dole rybár.“
- „Čomu by vadil rybár?“
- „Civel?“
- „Piekol si pstruha a mňa tiež ponúkol.“
- „Niečo také v hube...“
- „Mňam.“
- „Teraz neviem ako na to znovu ísť.“
- „Skočiť?“
- „Nie. Presvedčiť ho, aby mi upiekol ďalšieho.“

Helena Asmalovská

Vysoké napětí

Multifunkční mixér Luca (7) si protáhla kabel a hrdě se postavila před užaslý hrnec (1) a zaskočenou vidličku (4).

„Tak jsem konečně tu. Že to trvalo!“

„Vítej!“

„Odkud ses tu vzala?“

„Z Číny! Vy koukám všichni z Československa?“

„No a co jako?“

„Já jsem multifunkční, nejnovější model pro domácnosti.“

„Paráda!“

„Ta se ale vytahuje!“

„Koukejte, kolik mám různých nástavců. Na všechno.“

„Koukám!“

„Panebože, co tu chce?“

„Zastanu práci za vás. Co mám připravit?“

„Pyré.“

„Hrnci, chce nás nahradit!“

„Pyré zvládnou připravit. Taky omáčky, polévky, krémy...“

„Musím ji nějak zastavit!“

„Neskákej!“

„Copak ty máš i nějaké elektrické funkce?“

„Hop! Už to brní!“

„Vidličko!“

„Bzz, bzz, bzz, bzz, bzz... Bzz.“

„Zbavila jsem se ji!“

„Proč?!“

„Abych mohla být užitečná.“

„Jsi!“

„Takže pyré uděláme spolu?“

„Pyré!“

DOBŘÍ TEXT (PO ŠPATNÉM TEXTU)

Daniela Peterová

Vrchol tvořivosti

(inspirováno textem Martiny C. Zvláštní a podivná. Bytost.)

Vysoko v horách, nad hranicí lesa a lidské hlouposti jsou k vidění nevidané rostliny literární inspirace. Raší ze zlomků vnuknutí. Semínka v návalech kreativity sílí, lodyhy se pnou k nebi, ovíjejí se navzájem. Rozkvétají do krásy. Zeslizovatí nebo uschnou.

Pisálci se doškrabali nahoru. Bloumali v mlžném oparu, hledali tvořivé nadšení.

Svalnatá paže napjala tětívu, vložila ostře nabroušený brk, střelec zacílil a začalo boží dopuštění.

Mraky se protrhly, útržky nápadů se třepetavě snášely na louku.

„Nestrkejte do mě,“ ohnala se Betty, korpulentní dáma v levandulovém korzetu krajkovým paraplátkem. „Dostane se na všechny.“

Kostkovaný Arthur se mírně ohnul v pase.

„Promiňte, madam!“ zamumlal nepřítomně a dál pečlivě zkoumal poletující fragmenty. Největší cár podržel štíhlými prsty proti světlu, dlouze vydechl a obrátil se k věrnému společníkovi: „Elementární záležitost.“

„Ó, jaká to noc! Měsíc svítí jako právě vykováný stříbrný dukát a hvězdy radostně tančí na rozzářené nebeské klenbě.“ Tmavooký poeta William zachytil bělostný útržek, rozluštil nápis a otřel slzu. „Co je ušlechtilější v neposkrvněné mysli? Snášet kruté biče a šípy urážlivého osudu, anebo vzít zbraň proti nedozírnému moři trápení a ukončit je jediným rozhodným úderem?“

„Co to meleš?“ Životem zprohýbaný šedesátník Michal v modré košili si otřel čelo. Zase s kocovinou, hlava úl. Doktoři mu pro zotavení po mozkové příhodě doporučili čerstvý vzduch. Zhnuseně se rozhlédl po hemžících se postavách: „Tohle není den, kdy bych měl začít nový život. I když...“ nenápadně strčil do kapsy pár vět a odporoučel se.

Bánsník začal vzdychat „Vanitas vanitatum, et omnia...“ Jeho pozornost upoutala pihovatá holka na strakatém koni. Prosvištěla davem a zmizela za obzorem. Schoulil se mezi trsy, hlavu v dlaních.

Arthur naopak ožil. Porozepnul nejhořejší knoflík svrchníku, prohlédl stopy po kopytech, schoval lupu a prohodil k Betty: „Tohle je jednoznačný případ.“

„Souhlasím s vámi,“ přerušila ho květovaná madam, ručku plnou papírků. „Každý den je úžasným, dechberoucím dobrodružstvím, ať už jdu na pouhou kraťoučku zdravotní procházku nebo jenom míchám máslové těsto na nejkřehčí jablečný koláč.“

Změřil ji pohledem a ustoupil tři kroky dozadu.

„Ó, láska, mohl bys být mým novým lékem i jedem zároveň!“ vydechla. „Přechodem z odpudivé minulosti, které vládly slepice.“

Gentleman nevydržel. S ironickým úsměvem pokrčil rameny, otočil se a dlouhými kroky se vzdálil. V bezpečné vzdálenosti poučil epigona: „Odhalil jsem stopu ve vzduchu. Je to prosté. Pachatel miluje literaturu!“

Z nebes klesalo tiché škrtnání.

Císařovna Martina, výhradní majitelka textové zkázy, hovicí si ve výši literárních kliše a patetických obrazů, si přitiskla ke dmoucí se hrudi prostřelenou pompadúrku plnou rozepsaných textů.

Lučištník se pousmál.

Lucie Miklová

Panička pod psa

(volně podle textu Heleny A. Nefunkční text)

Zaběhla jsem tak hluboko, že jsem nevěděla, kde jsem.

Kapky deště mi stékaly za krk. Bylo mi úplně jedno, že jsem promočená na kost. „Martó!“ řvala jsem, až jsem svůj hlas nepoznávala.

Hledali jsme ji od pondělka. Policie, kamarádi, já a další sousedé. Ze štěkotu její čivavy mi vždycky vstávaly vlasy hrůzou. I tak jsem chtěla být dobrá sousedka a Orionu jí hlídala vždycky, když šla na manikúru.

V neděli mi ho předávala a loučila se s ním záplavou pusinek na čumáček. Jako by se měli shledat nejdřív za rok.

„Orione, kde máš paničku?“ snažila jsem se čivavu přesvědčit, že je profesionální policejní pes.

Koukal na mě se svěšenýma promočenýma ušima a naprosto nechápavým pohledem.

„Pojďte do auta, jste úplně zmrzlá,“ volal na mě jeden z policistů, který ke mně přiběhl s baterkou. Tupě jsem přikývla, čivavu vzala pod rameno a mířili jsme k autu.

Když jsem otvírala dveře od přetopeného Fiatu, zazvonil mi telefon.

„Prosím tě, vzala jsem Martu na oslavu jejího rozvodu do San Marina.“ Hučela do telefonu Karolína a jazyk se jí pletl. „Teď se probrala z kocoviny a hrozně vyvádí, že doma nechala psa. Vona má fakt psa?“ smála se, jako by to byl nejlepší vtip, co kdy slyšela.

Telefonem jsem třískla o volant a podívala se na čivavu.

„Vypadá to, že ti budeme muset koupit větší pytel granulí.“

Martina Císařová TAJEMNÁ ZEMĚ HANNARA

Hannara a kouzlo prvního sněhu

Země Han je jemná jako mávnutí motýlích křídel. Září barvami. Voní po horké rýži. Tajemně šeptá, nakrucuje se, předvádí a láká. Omotá si tě kolem prstu, celého spolkne a pak strhne masku.

Pel se přemění na unavenou šed'. Vůně zevšední. Pod povrchem začíná prosakovat sídlištní beton.

Místní jsou divní, striktně dodržují pravidla. Pilně pracují, klaní se jeden druhému, spořádaně čekají ve frontách. Jsou bílí jako sněhové vločky, které jim právě tiše křúpou pod nohama. Parky, ulice i náměstí jsou přečpané lidmi. Kvůli legendě. Díváte-li se s milovanou osobou na první sníh, vaše láska přetrvá věky. Všichni v Koreji tomu věří.

Pro prince cokoliv

(volně podle textu Danky P. Tisíc střípků reality)

Annin odraz v zrcadle měl vlastní názor a často s ní nesouhlasil.

„Nechápu, proč bys měla mít černé vlasy?“

Andulka natočila na prst zlatý pramen a ušklíbla se.

„Protože je to sexy!“ ukázala na plakát na stěně. „Jako on!“

Tmavovlasý zpěvák s bílou pletí a podmalovanými očima si zapínal průsvitnou košili.

„Katastrofa,“ zaznělo ze zrcadla.

„Dělej!“

Zablesklo se.

„Nádhera! A teď šaty. Zlaté se stříbrnými flitry!“

„Zvol něco tlumenějšího!“

Vyplázla jazyk a v záři flitrů vstoupila do zrcadla.

Hannara ji uvítala chladně. Zrcadlo mělo pravdu. Usedlá halenka s límečkem by byla vhodnější. Ještě že její iPhone 16 Pro 512GB zapadal.

Anna a pohádka o prvním sněhu

(volně podle textu Lucie M. Špatný text)

Park je šedý a lavička studená. Zima zalézá pod Andulčiny zlaté šaty. Flitry se do chladného počasí vůbec nehodí.

„Pro krásu musíš něco vydržet,“ říkala její babička. „Pro lásku ještě víc!“

„Neboj babi, mám plán!“

Z nebe se snáší bílé chmýří.

„Sakra!“ Andulka vytáhne iPhone a otevře aplikaci počasí. „Je brzy!“

Tiše pláče. Z nosu jí teče nudle. Dupne lodičkou o promrzlou zem. Taky špatně. Měla si vzít alespoň ponožky.

Zazní kroky.

Přichází princ.

Je krásný a sexy. Exotický. A taky hloupý, vůbec nic nechápe.

Anna se odrazí a skočí mu kolem krku. První sníh jí musí zajistit lásku. Napořád!

Princů může být víc

(volně podle textu Tomáše K. Špatné psaní)

Zrcadlo nakrčí sklo: „Říkalo jsem to! S tebou nevydrží!“

Zlatovlasá Andulka řve jako krokodýl. Slzy jí zatékají do uší.

Na polštáři se rozvibruje mobil.

„Michal! Tak zvedneš to?“

„Jak víš, kdo volá?“

iPhone zrůžoví a začne škytat. Ke stropu stoupají barevná srdíčka.

„Nebreč, Ančo,“ utěšuje ji Michal. „Byl to blbec! Jsi krásná holka, máš spoustu možností.“ Telefon zrudne a zasyčí hadi. „Rozhlédni se. Vsadím se, že někde blízko je kluk, který tě opravdu chce.“

„Myslíš?“ Andulka se vysmrká a zadívá se nad postel. Na novém plakátu se svůdně usmívají kluci z BTS.

Nic není ztraceno. V Hannaře brzy začne sněžit.

Tomáš Kláček

Sázka

1

„Pavel se se mnou rozešel,“ Alžbětin pláč mu rozvibroval ajfoun.

Říká se, že telefon nepřenáší emoce, ale Michal je z jemných vibrací snadno rozpoznával. Alžběta byla na dně. Už dlouho byl její vrba a byl za to rád, tajně ji miloval. Nikdy ovšem nenašel odvahu zkusit jejich vztah posunout. Ani teď nechtěl, aby celý večer proplakala.

„Betyňko, Pavla znám dobře, je mi jasný, jak to bude dál,“ znělo mu to šroubovaně.

„Žádné dál není,“ vnímal proud slz, téměř mu vytékaly z mobilu do ucha. Chtěl by ji rozesmát, ale nevěděl jak.

„Vsaďme se, že do měsíce bude Pavel zpátky!“ navrhl.

„Nebude! Už nikdy! Klidně se vsadím, vole, klidně!“ Alžbětin vztek mu málem propálil bubínek.

Michalovi se po zádech rozběhli hadi. Styděl se, ale zastavit už nemohl: „Kdo prohraje, bude vítězem přivázaný k posteli a zlechtanej!“

„Beru, a ten připoutaný bude nahý!“

Hadi znehybněli. Vyděsila ho.

„Ale jenom zlechtanej, jo?“ korigoval.

„Bezva, zlechtám tě a klidně se i svléknu. Schválně, co to s takovým kladřasem, jako jsi ty, udělá! Kopyto, jelito!“

„Platí to,“ dvojhlasně stvrdili sázku.

2

„Na naše vítězství, Michale!“ Alžběta mu nalila víno. „Měsíc uplynul a Pavel je zase se mnou, takže...“ odmlčela se a podívala se mu přímo do očí.

Michal zrudnul: „Hele, Bety, to bylo jen tak.“

„Já jsem na tohle pověřivá – nesplním sázku a osud mne potrestá. Jdeme do ložnice!“

„Ale co když...?“ nasucho polkl.

„Je na služebce.“

Alžbětin přípitek nebyla její jediná sklenička, zato dlouhé tričko byl jediný kus oděvu, který rychle přetáhla přes hlavu.

Vzrušený Michal lehce utáhl poslední uzel a začal Alžbětu nesměle lechtat na chodidle.

Zarachotil zámek a vrzly dveře.

„Služebka zrušena,“ zaznělo z chodby. Michal sotva stihl rozvázat první uzel, když Pavel vtrhl do ložnice.

„Na lepení vztahů seru. Tobě bych měl dát do držky, a tebe, Betyno, už nikdy nechci vidět.“

Prásknul dveřmi.

Michal uvolnil pouta: „Promiň Bety, to se nepovedlo.“

„Takže. Měsíc uplynul a Pavel se mnou není. Prohrál jsi! Svlékni se!“ Alžběta přebrala aktivitu.

„Víš, že de jenom o lechtání!“ připoutaný Michal se snažil ujistit.

Alžběta na něj upřeně zadívala: „To si teprve rozmyslím!“

NIE SOM LEN AUTOR

Lenka Hanulová

Čierna sedačka bez čiernej kávy

Vystúpili sme s Adamom na stanici v Odesse po úmorných desiatich hodinách v najnižšej triede ukrajinského nočného vlaku z Charkova.

Stačil jeden pohľad a obaja sme zamierili k staničnej kaviarni. Vyzerala ako ruina, ale zadýchané okná naznačovali, že vo vnútri sú o šiestej ráno ľudia aj teplo.

Chcela som si umyť spotenú tvár, zložiť popolníky hrúbky tenšej knihy (navyše so zlými dioptriami) a nasadiť šošovky. Ale na záchod som nešla.

Potrebovala som kofeín a trochu sa prebrať. Boli sme dolámaní. Cesta síce stála v prepočte len päť eur, ideálne pre nás študentov, ale posteľ bola doska z dreveného masívu potiahnutá dekou a plachta na prikrytie. Môj chrbát by kričal od bolesti, ak by mal hlasivky. Netešili ma ani nakradnuté konfetky z kupé vyššej triedy.

Adam išiel gentlemansky objednať kávu a ja som zamierila k čiernym koženým sedačkám.

Sadnúť sa mi nepodarilo. Zvrieskla som a vyletela na druhý koniec kaviarne. Sedačka sa totiž začala dvíhať, morfovať, meniť tvar. Čierna masa sa nadvihovala a naberala nepoznané rozmery.

Lenka, toto sa nedeje nedostatkom spánku, ani starými okuliarmi! Neforemná sedačka na mňa uprela zrak. Jej bielka s hnedým stredom naštvane zízali.

„Dievočka pojašena,“ zahrnela sedačka so stále jasnejšími kontúrami statného muža. Srdce mi bilo a popolníky sa mi zošmykli zo spoteného nosa.

„Pardon,“ vyhrkla som. Práve som prisadla polonahého černocho. Dával si šlofika v kaviarni na hlavnej stanici v Odesse.

Na čiernu odesckú kávu som zrazu vôbec nemala chuť. Položila som ju pred muža a vybrala z vrečka aj polepené konfetky. Za taký krycí manéver si zaslúži ocenenie.

Ja som odišla na záchod – zobudená som už bola.

PÁR SLOV K PODZIMNÍMU LITAERU 4/2024

Martino, když zvracím, ještě než dočtu první větu Milostného dopisu, dodržela jsi žánr:) / Dívčí povídka je naivně romanticko-patetická, co přesně po večerech čteš? Nechci to vědět! / Jak mám teď chodit po městě a nešlapat na teskně mňoukající kočičí hlavy? Nezapomenu!

Tomášovy mikropovídky mě berou do jiných světů. Zajímavý výlet, příběhy mají švih i pointu. Jen hrubky jsem po třetí přestala počítat.

Helenu Slunečník mě baví. Cimrman byl z přibuzenstva? / Většina lidí, i jim podobných mazlíků, je nuda, ty ne:) / Možná pomůže být na spektru, i když Víta bych domů nechtěla. A žes trefila typ přesně. Zkušenost?

Lucie má lehkou ruku, začátek romance se hezky čte a přišerná slova nečouhají.

Mirko, gratuluju k ostrým nůžkám a dojemnému textu.

Daniela

• Pro **Tomáše**: Útok v týlu nepřítelů a Přípitky - Líbí se mi obě. Jsou to technice a přesto mi dávají smysl a nabízejí spoustu zajímavých obrazů.

Pro **Danku**: Zapomenutá - To je hodně silný a zároveň uvěřitelný obraz.

Pro **Helenu**: Soleggiato - Obdivuji. Být to na wikipedii, uvěřím každé slovo!

Pro **Lucii**: S Gladiátorem do Verdonu - Romantika v Provence je vždycky dobrá, jen ten dobrman by mi trochu vadil...

Pro **Mirku**: Anjel pre anjela - Je super, že se ti daří dělat to jinak. Vztah matka/dcera je občas dost složitý.

Martina

• Do Čtyřky jsem se v tramvaji začel a přejel o dvě stanice. Vystoupil jsem a uviděl mladou ženu dobíhat. Tramvaják už zvonil, držel jsem dveře, než nastoupila. Nálada z LitAera vytváří dobré skutky.

Vždy mne nejvíc osloví texty vyvolávající zasuté emoce. Tentokrát to byla **Helena** s oblíbeným zvířátkem a **Daniela** se Zapomenutá. Nechybělo dojetí, které reprezentovala **Mirka**. **Mirko**, děkuji za odvahu takový text zveřejnit, jeho tíhu, upřímnost a nadějeplnou pointu.

Jasně, že byl čas i na humor. **Helenko** Povolení úlu na střeše budovy pobaví nejen kybersecurifáka.

Lucko, tvůj text jsem četl třikrát. Nevím, jak to děláš, ale vždycky mne hodíš na existenciální vlnu.

Ať už jakýkoli žánr, **Martino**, Tvůj popis hledání času a prostoru pro psaní (Na lou) sedí do posledního písmenka! Jako bys četla moje emoce a dala je do slov!

Tomáš

• **Martina** - pointa s Blechou mi přišla skvělá, dopis se pak hned pochopitelně čte jinak a s větším úsměvem. :) Vzkaz v láhvi - líbí se mi, s jakou lehkostí jsi slova zapojila (netvrdím, že i proces psaní se ti zdál tak lehký, ale výsledek se mi moc líbí.) Na lou - text mě neskutečně bavil, klidně bych četla dál. Kdy bude pokračování?

Tomáš - Mikropovídky - Nevím, jestli z jedné z nich budeš dělat scénář, ale na film bych se pak koukla! Obzvlášť mě zaujal nápad s tkaničkami, včetně závěru.

Daniela - Mexická fiesta - Yucatánské princezně jsem moc fandila, drby a šuškanďy taky nesnáším, akorát mým „chemikům“ v praxi žádná kola nedocvakla. :D Pozdní léto na Pálavě - *vnitřnosti v As dur* úplně slyším, *nectila bankovní tajemství* pobavilo.

Lucie - Text se četl snadno, na jezero bych se hned vydala s nimi, levanduli úplně cítím.

Mirka - Text byl i pro mě velice osobní, u nás v rodině jsme si s mámou podobnými anděly. Moc pěkně.

Helena

LitAero 5/24 podzim

Řeči a dialogy - 7. října 2024

Autoři: Asmalovská Helena, Císárová Martina, Hanulova Lenka, Klačér Tomáš, Miklová Lucie, Peterová Daniela

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LITAERO-6

POVÍDKA NA PŘÁNÍ

Postava: Babička s Alzheimerem věří na mimozemšťany a má nůši mycelií

Prostředí: Zámeček Domova důchodců ve Vršovicích.

Co zazní: „Kdo mi ukradl mikroskop?“ „Pojďte potichu za mnou.“

Artefakty (věci), které se v povídce objeví: Angličák, alobal, kremrole, rádio, zavařovačka.

Eva Mrázková

Mimozemšťané, kteří nosí kremrole, se nelesknou

Alžbětu každý den navštěvují mimozemšťané. Nosí jí v zavařovacích sklenicích divnou hmotu, kterou si musí strkat do pusy a polykat. Každá hmota má jinou barvu a strukturu, ale pokaždé stejnou mdlou chuť. Jakmile si ji Alžběta dá do pusy, nadějeplně na ni zírají: „Kremrole, babičko, ty jsi měla vždycky ráda!“

Alžběta se o mimozemské bytosti celý život zajímala. Věřila, že se s mimozemšťany někdy potká. Existují, mají třpytivou kůži a nosí na sobě alobal. Ale ti, kteří ji navštěvují ve sterilizovaném a zapáchajícím domu hrůzy, kde teď musí bydlet, jsou zvláštní a nelesknou se.

Je těžké s nimi mluvit. Pořád jí něco nutí a na něco se jí ptají. Když odpoví, zmateně se na ni dívají, uhýbají pohledem, někteří občas dokonce pláčou. Alžběta by jim ale chtěla udělat radost a společně si popovídat. Musí se naučit mluvit jejich řečí.

„Kdo mi ukradl mikroskop?“ křičí Alžběta na jednu z mimozemšťanek, které s ní bydlí.

„Žádný mikroskop jste tady neměla, paní Alžběto,“ ostře ji napomene obluda v bílém plášti.

„Příznaky pokročilého stádia choroby,“ otočí se na skupinu mimozemšťanů, kterým teče z očí voda.

„Měla jsem mikroskop v košíku s myceliem a teď tady není! Chtěla jsem si vypěstovat kouzelné houby. Chci vám konečně rozumět, vy angličáci!“

Obluda v plášti ji pohládí po hlavě. „S vaší babičkou už si nikdy nepopovídáte.“

„Pojďte potichu za mnou,“ ozve se ze tmy. Alžběta vstane. Konečně vidí lidskou bytost!

Chytne ji za ruku, společně utíkají oknem ven na nádvoří, nasedají do stroje na velikých stříbrných kolech. Alžběta si dlouho tak dobře s nikým nepovídala. Cesta je dlouhá a Alžběta je šťastná.

„Posloucháte vysílání Rádía 1. V Domově důchodců na Vršovickém zámečku se dnes stala nevysvětlitelná událost. Zmizela pacientka s Alzheimerovou chorobou. Policie je od dnešního rána na místě a pátrá po pohřešované. Na nádvoří zámku se objevilo několik stříbrných kruhů s průměrem zhruba čtyři metry.“

Ztracené spojení Daniela Peterová

Kremrole jsou jistota. Vždycky byly.

Věra vytáhla sterilní kádinku z autoklávu. Trubičky šoupla dovnitř a pečlivě utěsnila alobal kolem skleněného okraje. Vypnula rádio, zkontrolovala nastavení vlhkosti v kultivačních boxech, mrkla na termostat.

Pohledem přelétla laboratoř. Hlavně na nic nezapomenout. Nestála o další noční poplašný telefonát od mrazáku.

Pozhasínala zářivky, mls strčila do košíku a vyšla na ulici. Unavená se rozhodla, že počká na sedmičku. Tahle tramvaj nezměnila trasu od doby, co nastoupila na fakultu. Další stálíce.

Na procházku jí stačí těch deset minut kolem stadionu Bohemky a šedesát dva schodů do Zámečku, domova pro seniory se zvláštním režimem.

Co schod to rok, ušklíbala se, když dofuněla ke vstupním dveřím. Vrátný pokývl, první středa v měsíci, zdravím, paní docentko, jak jste si užila prázdniny? Do knihy naškrábal návštěvu na pokoji 14b.

Jiří už čekal. Formálně jí objal, políbil na obě líce a důstojně pokynul k lenošce. Sám si přisunul židli a vyčkával.

Věra sebrala ze stolku bílý erární talíř, neidentifikovatelný obsah shrnula do koše, opláchl ho a naservírovala dobroty. Pak se svezla do křesla a pozorovala, jak se mužova tvář rozjasňuje.

Když ji aktivizační sestra poradila smyslové vzpomínky, byla mírně skeptická, ale jako vědkyně nedělala závěry předem. Pokus dopadl nad očekávání. S prsty od cukru a pusou plnou sněhu se muž vrátil čtyřicet let nazpátek.

Zase seděli U myšičky na Albertově, na dohled od fakulty, a mleli jeden přes druhého.

„Ta DS126 kolonie. Třetí den a žádná sporulace. Divný, co myslíš?“

„Možná jsme ji překrmili tím glukózovým roztokem. Nebo je to úplně nový kmen, co se chová jinak.“ Probrali schopnost mycelia degradovat polutanty a síť hyf propojujících ekosystém.

Cpali se jednoduchými sacharidy a zvažovali spojení. Nakonec zůstali jen kolegy, partnery jim byla věda.

Než Jiřímu diagnostikovali Alzheimerovu chorobu.

Nějaký čas se ještě dokázal udržet na pozici šéfa katedry, ale když zapomněl odletět do Bostonu na konferenci, na které měl představit nejnovější poznatky o zlepšení plasticity nervových buněk prostřednictvím extraktů adaptogenních hub, rezignoval a stáhnul se do ústraní.

Věra ho chodila navštěvovat pravidelně a se zděšením sledovala, jak rychle nemoc postupuje. Když ji Jiří poprvé nepoznal, velmi otřesená potlačila slzy a rozhodla se jednat.

Zkusila se střídavými úspěchy všechno, co ji napadlo: předčítala mu z nejnovějších odborných publikací, koupila digitální přenosný mikroskop, zorganizovala návštěvy studentů, promítala žurnály ze symposií. Ale nedokázala vysledovat, co přesně zabírá.

3

Než si vzpomněla na kremrole. Senzorický vjem vybavil asociace, spojené s výzkumem mycelia.

Jiří dojedl, spokojeně si otřel ústa rukávem hnědého svetru, otočil se na Věru a spiklenecky zašeptal: „Prima žes přinesla tu zavařovačku. Strč ji do koše, ať to nikdo nevidí a pojd' potichu za mnou!“

Nechtělo se jí. Posledně ji takhle vytáhl na udusanou zahradu domova jenom aby jí ukázal, kam zaparkoval svoje milované Lamborgini.

Pod lavičku mezi dvěma bezinkami. Nebesky modrý angličák, který dostal jako připomínku mladistvého snu, byl zamaskovaný bílými květy, ale Jiří ho vítězoslavně vytáhl a projel s ním okruh pod kamennou zdí.

Než se stihla vymluvit, že je unavená a venku už bude tma, vpadla do pokoje stařenka se stříbrnou čepičkou na hlavě.

„Máš alobal? Potřebuju další vrstvu. Už mi zase čtou myšlenky!“

Nezaváhal, vysvobodil sklo ze zbytku hliníkového obalu a podal fólii babičce.

Spokojeně odešla.

„Naše Neználka,“ Jiří zůstal stát v pootevřených dveřích a čekal.

„Taky ji neberou vážně. Mně sebrali mikroskop, prý představuje nebezpečí kvůli skleněným součástkám. Pche. Tohle už je viditelné pouhým okem!“

Věra se neochotně zvedla z fotelu, sebrala ze stolu umatlanou kádinku a vyšli na chodbu.

„Klapou tu berle, dřív tu klapaly stavy.“

Tentokrát nezabraly ani ty sacharidy, pomyslela si Věra.

Jiří si to energicky štrádoval zase na dvorek. V nevábném, bídně osvětleném koutě ztuha přiklekl ke zdi a odhrnul listí.

„Myslí, že jsem cvok. Ale já si vybral Rangherku kvůli tomuhle.“

Věra se předklonila a s úžasem pozorovala bizarní spleť propletených vláken, hýřící všemi barvami od sírově žluté přes karmínovou k indigově modré. Síť jemně fosforeskovala.

„Bývala to továrna na výrobu hedvábí, takže nějakým nitkám tu nikdo nevěnuje pozornost. Jsou ke mě laskaví, nechávají mě hrát si na dvorku. Jenže to mycelium je živé! A má schopnost degradovat polutanty. Věro, tohle je na Nobelovku!“

„Jsi si jistý?“

Narovnal se, najednou před ní stál zase profesor Nejedlý. „Nemusíš mi věřit. To sklo máš na vzorky. Vezmi to do laborky a otestuj je. Já vlákna užívám poslední tři měsíce. Nezaznamenalas rozdíl?“

„Takže žádné kremrole!“

„V červnu jsem si ještě nebyl jistý.“

Věra se sesunula na zem, nabrala plnou hrst podhoubí.

Jiří se potutelně usmíval: „Přistěhuj se sem. Konečně budeme mít klid na práci.“

Zamyslela se, otáčela chumáčem v ruce. Už ji v noci nebudou budit podivné bytosti. Nemusí se bát, že zapomene kde je, o čem má přednášet, ani jak se jmenuje.

Strčila mycelium do pusy a začala pomalu žvýkat. Chutnalo sladce.

Martina Císařová Rodinné dědictví

„Podívej babi, tady se budeš mít jako v pohádce.“

Roztřesená ruka sevře dívčí dlaň.

„Jsi si jistá, Evičko?“

„Já jsem Martina.“

Začínají stoupat do schodů. Babička si na zádech nese velikou nůši.

Stará paní se probudí a prsty přejede po vrásčité tváři. Vytáhne zrcátko. Pomačkaný obličej si nedůvěřivě měří pohledem. Není si jistá, že je její.

Nad sterilně povlečeným lůžkem visí cedulka. Vstane a s námahou slabikuje: „Zdeň-ka.“

Ani to jméno jí nepřijde povědomé. Nakoukne do rohu vedle postele a vydechne úlevou. Nůše tam stále je. Sáhne dovnitř. Ruka se zaboří do spleti tenoučkových vláken. Jsou jemné jako vata. Ovíjejí se kolem žilnatého zápěstí a prorůstají unavenou kůží. Stařecké skvrny mizí. Ruka je mladá a pevná. Zdeňka se vrací nazpět. Až tam, kde začínají vzpomínky.

„Ségra, nevíš, kde mám ten bílý angličák?“

Zdeňka si odfrkne. „Zeptej se mámy,“ odpálkuje ho.

„To jsem udělal. Říká, že si to nepamatuje.“

Holčička zdvihne oči od pletení. Autíčko je zaparkované v kredenci vedle piksly s cucavými bonbóny. Jako pokračdé.

„Kde jsi tak dlouho, Evičko?“ zní unaveně.

„Já jsem Zdeňka.“

„To nevadí, Evičko. Hlavně, že jsi přišla. Pomůžeš mi s okurkami.“

Na stole se leskne armáda zavařovaček. Společně do nich rozdělují bobkový list, kopr a hořčičná semínka.

„Mami, můžeš mi podat lžiči?“

„Lžice už nemáme, Zdeničko, pamatuješ? Ukradli nám je Rusové.“

„Evko, vylez zpoza těch kamen, nebo tě vytáhnou a seřežu tě, že na to nezapomeneš!“

Holčička se přikrčí a oře si šlehačku do rukávu. Tady na ni máma nemůže. „Počkám na tátu, ten mi aspoň nenamlátí.“

„Táta je na tebe moc měkkej.“ Zdeňka bouchne vařečkou do kovového válce až to zaduní. „Jak jsi, sakra, mohla sníst všechny kremrole?“

Zdeňka sedí v kuchyni, v puse převaluje další bomparu, a zamyšleně plete. Bonbóny už spočítat nedokáže, ale slyší všechno.

„Mami, babička je nějaká divná,“ šeptá Martina. „Včera se mě ptala, jestli nám Rusové ukradli i mikroskop. Řekla jsem, že ne.“

Eva se nakloní až k ní: „A co ona na to?“

Martina protočí oči v sloup: „V tom případě to prý museli být mimozemšťani!“

Ten obličej zná. Vnučka nebo dcera. Nebo někdo úplně jiný. Zdeňka opatrně otevírá vrátka. Zelené oči jí propalují účes.

„No co, ukradli mi i natáčky!”

Uvědomuje si, že vypadá jako cvok. Vlasy má natočené na tenké stříbrné proužky. Alobal odstává do všech stran, mohla by na něj chytat signál.

„A nemám tady ani rádio!” rozpláče se.

„Holky, pojdte potichu za mnou.”

Podívají se na sebe. Ta starší vzdychne. Zdeňka už vyrazila. Za ní se táhne rozmazaná minulost a vůně meruňky.

„Evko, Martino, rychle, než zmizí,” ukazuje na prosezené křeslo. Zmateně se rozhlíží kolem. „Teď tady seděl. Měl na sobě ten vytaháný béžový svet a za krkem mu klímal Macek.”

V očích jí blýskne vzpomínka. Manžel jí zemřel před dvaceti lety. Kocoura přejelo auto.

Bílý pokoj v domově důchodců se otřásá hlasitými vzlyky. Slzy dopadají do nůše. Vlákna začínají bobtnat. Opouští proutěný úkryt a rozlézají se po nábytku. Hladí stařenku po naondulované hlavě, objímají třesoucí se ramena. Jako poslední mizí obličej. Usmívá se. Zdeňka se stává součástí rodinného dědictví.

„Martino?” máma si ani nezube boty a hrne se dovnitř. „Nevíš, kam jsem si dala peněženku? Nemůžu si vzpomenout.”

Dopíšu větu a přemýšlím o Nich. O mámě, babičce, prababičce a dlouhé řadě zapomenutých žen před nimi. Na zádech mě tíží nůše. Je čas začít sbírat zážitky. Budu si je šetřit. Splétat z jejich vláken pohádky.

GYTRHNUTÉ Z KONTEXTU – V DIALÓGU

Lenka Hanulová

Vzorce správania

„Zle si si vybrala.“

„Chodí na terapie, tak nakoniec bude normálny.“

„Áno, ale bohvie kedy. Vieš prečo chodí na terapie?“

„Neviem, ale kradnutie príborov by bol dôvod. Mne je náhodou sympatické, že sa podelil, bez hanby. Odvážny muž.“

„Alica, možno je úplne totálny cvok. Ty by si mala pracovať so svojou skúsenosťou, ako terapeutka by si to mala vedieť.“

„Ale moja intuícia mi hovorí, že je dobrý človek. Keď mu vypadli nožiky z vačku na chodník, mal taký previnilý bezbranný pohľad. Kleptománia je choroba ako každá iná, nemôže za to!”

„Intuícia, kriste! Skôr záchranársky komplex. Ako keď si si myslela, že aj vzťah s neurotikom a alkoholikom môže fungovať. Igor sa ti vyšťal opitý na parkety a Kryštof nadával, keď si mu stôl posunula o päť centimetrov zlým smerom?“

„Buď ticho, sme v metre! A Igor aj Kryštof sa odmietali liečiť.“

„Veď ani nevieš, či sa lieči. Alica, po tisíci krát, neber si robotu domov!”

„Vcítila som sa do neho. Tiež som ukradla som stopkový pohár z vinárne. Veľmi sa mi páčil.“

Helena Asmalovská

Volané číslo neexistuje

Opatrně rozbalil papír a do vzduchu se vznesl obláček moučkového cukru.

„To jste nemusel, pane detektive...“ dodala stařenka, zatímco chystala porcelánové talířky.

„Schiller, paní Svobodová. Detektiv Schiller,“ doplnil detektiv a přistrčil táce s kremrolemi blíž k talířkům, aby ochránil ubrus před cukrovým popraškem. „Paní Svobodová, víte, co tady vyšetřujeme?“

„Kdo mi ukradl mikroskop,“ zakousla se labužnický do zákusku.

Detektiv si povzdechl: „Ne, paní Svobodová. Zmizení pana Kopeckého přece. Pamatujete si, kdo je pan Kopecký?“

„Každý zná přece Františka, bydlí v pokoji naproti přes chodbu, sbírá angličáky,“ setřela si mírně dotčeně drobky z brady. Detektiv se snažil nesoustředit na šmouhu od sněhu, která jí zůstala na nose.

„Kdy jste pana Františka viděla naposledy?“ vytáhl detektiv z kožené aktovky u nohou notes a začal si zapisovat.

„Jeminánku, no nechte mě přemýšlet. Nastěhoval se tu pět let nazpět – dvacátýho vosmýho července to bylo – se všema těma krabičkama s autíčky.“

„Ano, skvěle, ale naposledy jste ho viděla kdy?“

„Naposledy? Loni byl určitě na vánoční besídce, vyhrál tam bingo. Ale od té doby?“ zamýšleně se zakousla do dalšího kousku kremrole. „Afi to bywo útewý,“ vypustila mezi drobečky.

„Minulé úterý?“ pozdvihl obočí detektiv.

„To nevím, které úterý. Ale bylo to úterý, protože mi pomáhal s nůši. No a s tou já chodívám v úterky,“ olízla si paní Svobodová prst a zvedla se ze židle. Přešla k plně nůši opřené u stěny pokoje a odkryla kus igelitu. Pokoj naplnila vlhká, houbově zemitá vůně.

„Co v té nůši vlastně nosíte?“ vstal od stolu i detektiv a stařence koukl přes rameno.

„Mycélium,“ zabořila ruce do nůše paní Svobodová, vytáhla kus prorostlé země a začala jej balit do alobalu připraveného vedle na skříňce. „Je to takové jejich rádio. Můžou nám přes ně posílat spoustu zpráv. Když nechcete, aby vás slyšeli, musíte je takto odtlumit,“ utěšnila zeminu do alobalu a položila balíček mezi další, vyrovnané v řadě pod skříňkou. „Ale někdo se s nimi spojit chce, tak pro ty mám balíček.“

„Jak jste na to přišla?“ poškrábal se Schiller pochybovačně na zátylku.

„ONI mi to řekli,“ ukázala významně ke stropu paní Svobodová a vrátila se k vytahování kusů podhoubí.

Detektiv se už nadechoval k další otázce, když v tom si všiml, že na něj z nůše koukají dvě vytřeštěné oči žlutého, zarostlého, čehosi. Ty oči poznával. Vytáhl kapesník, sáhl do nůše a s opatrností vyprostil Chevrolet Corvette Stingray. Hodiny a hodiny vzpomínek z dětství v jediném žlutém autíčku. Corgi 337.

Ale jak se dostalo do podhoubí?

„Můžu si odebrat vzorek?“ podíval se po paní Svobodové, zatímco hledal po kapsách, do čeho by angličáka zabalil.

„Ale beze všeho, pane detektive! Vemte si na to na policiče zavařovačku, jestli chcete,“ nenechala se paní Svobodová rušit od myceliové cihličky.

„Mohla byste mě vzít na místo, odkud jste to mycelium přinesla?“

Stařena si detektiva důkladně prohlédla, jako by odhadovala, nakolik mu může věřit.

„Mohl jste mi teda donést alespoň něco na přilepšenou, když po mě pořád něco chcete. Třeba mám moc ráda kremrole,“ pronesla uraženě a vydala se do chodby. „Pojďte potichu za mnou,“ pokynula Schillerovi. Detektiv spěšně schoval zavařovačkou do aktovky a pospíchal za ní.

Rozbalil papír a vytáhl na papírovém tácku na stůl dvě povadlé, likérové špičky.

„To jste nemusel, pane Schiller,“ podala mu stařenka porcelánový talířek.

„Miler, paní Svobodová. Komisař Miler,“ opravil ji komisař a přitáhl si podšálek se zákuskem blíž k sobě. „Paní Svobodová, víte, co tady vyšetřujeme?“

„Kdo mi ukradl mikroskop,“ zakousla se dotazovaná hladově do špičky.

Komisař si povzdechl: „Zmizení detektiva Schillera, paní Svobodová. Pamatujete si? Byl tu za vámi minulé úterý.“

MIKROPOVÍDKA

Lucie Miklová

Gladiátorův lék

PĚTKRÁT, JEZERO, NOVINY, JACHTA, ŽÍLY, LEVANDULE, RÁNA, PODEŠEV, GLADIÁTOR, BUDOVA

Dědeček Rozárce vždycky tvrdil, že **levandule** přináší sílu – společně rostlinky sušili a dávali do malých pytlíčků, které schovával všude po domě.

Ale na druhý břeh **jezera**, kde semínka nakupoval, s ním nesměla.

Když dědeček onemocněl a ležel v posteli, zabalený v pruhované duchně, Rozárka na varování, že je cesta nebezpečná, nedbala, doběhla k vodě a skočila na **jachtu**.

Jakmile se dotkla kormidla, ozvala se **rána**, rozevřela se hladina a po Rozárce chňapla sytě růžová příšera s osmi chapadly, velrybím jazykem a tisícovkou obrovských zubů.

Když Rozárka přestala křičet a odsunula si dlaně z očí, stála na prahu fialové **budovy**. Před ní postával trpaslík s pečlivě zastříženými vousy, v jedné ruce držel odrbané boty, ve druhé jejich **podešve**. „Takový mrně, **Gladiátore?**“ vztekal se, „řikal jsem ti přece, že potřebuju dospělou ženskou, co mi ty boty bude umět zašít.“

„Vím, že jdeš pro lék, holčičko“ přitisknul svoje obrovské brýle skoro až na Rozárčiny oči a na čele se mu rýsovala výrazná **žíla**, „ale abych ti ho dal, potřebuju zašít tyhle botičky.“

Rozárka se pousmála, sedla si, a než se stačil **pětkrát** nadechnout, měla hotovo.

Trpaslík udělat zvláštní poskoky, od nohou mu litaly paprsky, které nabíral do kornoutku z **novinového** papíru, a kouzelný prach Rozárce s poklonou předal: „Když tě můj mazlíček vyhodí na břeh, smíchej tyto jiskry s levandulí, to tvého dědečka opět postaví do bot!“

PÁR SLOV K PODZIMNÍMU LITAERU 5/2024

- **Martina** - Záškodníci - no hlavně, že umí i tiše jako žížalky :D Placák na závěr mě dostal. Tajemná země Hannara - úplně literární Inception, skvělý nápad!
Tomáš - Budiž tma - Nějak se ten plán robotovi s pánvičkou zvrtnul. Nebo se to zkrátka celé vyvrtlo z rukou? Že jim to ale vrtalo hlavou. ;-)
- **Daniela** - Priatelía v núdzi - postrádá ještě slovo v první větě, zato nepostrádá humor (a to se počítá!) Vrchol tvořivosti - Kde jsou prosím k nalezení ty rostliny literární inspirace, ale především tedy ta hranice lidské hlouposti? Značka spěchá! Super nadpis :)
- **Lucie** - Roubík místo masa - Trochu jsem se ztrácela mezi dětmi 4-7, velmi se mi líbí nadpis a Pančelka.
- **Lenka** - Čierna sedačka bez čiernej kávy - veselá příhoda (alespoň bráno zpětně), která ale vzbuzuje spoustu otázek, mimo jiné - jak to bylo dál?

Helena

- Další jiná láska – **Danko**, dobrý nápad a supr pointa! I když pod zdánlivou lehkostí stín těžkého smutku. Ale tak snad je to pořád jen hra.
1-4-7 byla hra určitě. Tak díky **Martino** a **Lucko**, skvěle jsem se bavil. **Lucko**, krásně jsi přepsala naší hru, **Martino** vymyslela jsi to moc hezky. Je zajímavé, že **Helenčin** příběh jsme si podobně zahráli taky, ale nakonec se do zpracování nedostal. Jako bychom to tušili, že Helenka to podá krásně. Že by už po pěti letech vznikala telepatie?

Martino, vzít několik špatných textů a udělat z nich jeden skvělý - to je mistrovské. Povedlo se Ti to!

A vzpomínka na Ukrajinu, když se tam ještě neválčilo, a student na cestách tam mohl zažít nečekanou příhodu - díky **Lenko**, přečíst si to v dnešním kontextu je uvolňující, i když vlastně smutné.

Tomáš

- **Dance** - Další jiná láska - nedostupnost je fakt zlá. Pěkné.
- Vrchol tvořivosti - Super první odstavec. Asi zeslizovatím. Stýská se mi po první verzi.
- **Lucce** - Panička pod psa - Podařený text, včetně hezkého nadpisu. Pěkný závěr.
- **Tomášovi** - Sázka - Trochu jsem se bála, kam se to zvrhne. Nezvrhlo. Jsem překvapená, jak dobře to dopadlo.
- **Lence** - Čierna sedačka - Pěkná, vtipně popsána historka. Jen tu kávu jsi mu tam neměla nechávat!

Martina

- Vytrženo z kontextu je prostě vytrženo. Situace většinou vtipné, ale na první dobrou. Nahlas jsem se smála u **Martinových** Záškodníků, jenže tam znám prostředí a miluju postavy.

Luciina čivava je na mě trochu dlouhá a zpřeházená, ale pointu cením.

Martinina cesta východním směrem mě utvrdila ve stereotypch o dívčích povídkách a korejských bandech.

Tomáš znatelně vylepšil styl.

Keď sa **Lenkina** sedačka začala dvíhať, morfovať a meniť tvar, naskočili mi zimomriavky. Podarené :)

Daniela

LitAero 6/24 podzim

Povídka na přání - 21. listopadu 2024

Autoři: Asmalovská Helena, Cisárová Martina, Hanulova Lenka, Klačér Tomáš, Miklová Lucie, Mrázková Eva, Peterová Daniela

Sestavil: *Matěj Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.*

Nešlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LITAERO-7

MŮJ PRVNÍ SCÉNÁŘ

Martina Císařová Schody do nebe

POSTAVY

VÍTEK: Malý, tlustý, nahatý cherubín. Vypadá jako starší muž. Má zářivou zlatou hvězdu na čele pod ustupujícími, trochu přerostlými, světlými kudrnatými vlasy. Baculaté tváře. Růžová pleť se strništěm rašících vousů. Na zádech má malíčká průsvitná křídla, která neodpovídají jeho váze. Mají tvar andělských křidel, ale jsou protkaná sítí žilek jako u hmyzu.

VARHANÍK: Starý muž. Je vysoký, štíhlý, drží se vzpřímeně. Má bílé zacuchané vlasy, které mu padají až na ramena a krátké bílé vousy. Nosí brýle s tenkými obroučkami. Je oblečený do džínů, bílé košile s výrazným límečkem a černého saka. Kolem krku má uvázanou dlouhou pletenou šálu s výrazně barevnými pruhy.

BŮH: Barevná vitráž v obrovském okně za varhany. Vypadá jako varhaník jen důstojněji. Nemá brýle a je oblečený v dlouhém bílém rouchu.

FARÁŘ: Starší muž s krátkými vlasy a počínající pleš nad čelem. Nosí výrazné brýle s tmavými obroučkami. Je oblečený do jednoduché černé sutany s límečkem.

HLASATELKA: Televizní hlasatelka z osmdesátých let. Ostře fialové šaty s velkým výstřihem. Má tmavě bronzové, hodně natupírované, polodlouhé vlasy s ofinou. Je výrazně namalovaná. Rudá rtěnka, rudé nehty.

DAV LIDÍ: Lidi z městečka. Všichni v zimním oblečení z osmdesátých let.

OBRAZ 1

INT, DEN, BAROKNÍ KOSTEL, NA KŮRU

Přezdobený barokní kostel s bohatým zlacením je tichý a prázdný. Na kůru za balustrádou stojí majestátní zlacené varhany s mnoha ornamenty a soškami andílků. Všichni jsou buclatí a dětsky roztomilí. Jeden z nich se výrazně liší, je to VÍTEK. U varhan sedí VARHANÍK, za jeho zády je velké vitrážové okno s vyobrazením Boha. VARHANÍK si vyhrnuje si rukávy a procvičuje dlouhé prsty. Klouby hlasitě zakřupají. VARHANÍK rázně sfoukne prach z kláves a začíná hrát.

VARHANÍK

Ave Maria, gratia plena. Maria, gratia plena...

OBRAZ 2

INT, DEN, KOSTEL, PŘED OLTÁŘEM

FARÁŘ stojící před oltářem se otočí k varhanám a usměje se. Začíná se pomalu pohupovat v rytmu důstojného náboženského chorálu. Kostelem zní Ave Maria. Spokojeně zavírá oči. Rukama diriguje a zašeptá.

FARÁŘ

Zdrávas Maria, milosti plná...

OBRAZ 3

INT, DEN, KOSTEL, NA KŮRU

ANDĚLCI se probouzejí, zívají a protahují se. Postupně vytvoří sbor a dětskými hlásky zpívají spolu s varhanní hudbou. VÍTEK zpívá výrazným hlubokým mužským hlasem, občas falešně, přetváří si skladbu.

2

VÍTEK

Plave Maria, milosti plná. Maria, gratia plena. Plave, plave...

Zpěv doprovází výraznými posunků a divokým tancem. Zazpívá obzvlášť hlasitý a falešný tón.

VÍTEK

Dominus nečum!

OBRAZ 4

INT, DEN, KOSTEL, PŘED OLTÁŘEM

FARÁŘ se zastaví. Povzdechne si a pokřičuje se.

FARÁŘ

Pán s tebou. Opět je to tady! Matko boží, pros za nás hříšné!

OBRAZ 5

INT, DEN, KOSTEL, VITRÁŽ ZA VARHANY

Postavy vyobrazené na vitrážích si zacpávají uši. BŮH se se zamračí a skloní hlavu k varhanám.

BŮH

Vítku, už zase?

OBRAZ 6

INT, DEN, KOSTEL, NA KŮRU

VARHANÍK působí zmateně, rozhlíží se po klávesách, začíná hrát důrazněji a rychleji. Falešné tóny i zpěv pokračují. Vítek špulí rty a bzučí, jako by hrál na kazu.

VARHANÍK

Vaše důstojnosti, nechápu! Je to rozbité!

Skloní se a kontroluje pedály, jestli správně fungují. Jeden z nich se mu nezdá, prudce ho sešlápne.

OBRAZ 7

INT, DEN, KOSTEL, NA KŮRU

VÍTEK se odtrhne od varhan a vzlétá ke stropu. Jeho kůže získává tělovou barvu. Už nevypadá jako dřevorezba, ale lidsky. Poletuje nad varhanami a falešně zpívá.

VÍTEK

Plave! Plave si ani neví jak, vždyť nemá prsa... Jó, prsa, já vážně chci je, velikosti C, D, E, F, G, H, a Jéé...

Vítek sebou mrská ve vzduchu a horlivě třepetá křídélky. Bzučí, tahá zmateného varhaníka za šálu a kope bosýma nohama do kláves.

OBRAZ 8

INT, DEN, KOSTEL, VITRÁŽ ZA VARHANY

BŮH se mračí. Na čele se mu objevují hluboké vrásky. Nervózně se chytá za hlavu. Při dalším obzvlášť falešném tónu se zarazí a vši silou kopne do kmene vitrážové jabloně. Všechna jablka i had dopadnou na zem. Had se plazí pryč a syčí. BŮH zařve.

BŮH

A dost! Vítku! Přestaň rušit!

Vitráže se rozklepou. Všechno ztichne. VARHANÍK opatrně vykukuje zpod varhan. FARÁŘ padne na kolena a tiše se modlí.

VÍTEK

Ale já zpívám rád!

Začíná popotahovat.

VÍTEK

Dávám do toho srdce. I všechno ostatní. Podívej!

Pokračuje ve zpěvu, bzučení, divokém tanci a kopání do kláves.

VÍTEK

Maria, prsa, jsou vážně prima...

BŮH dupne. Z očí mu vyšlehne jasné namodralé světlo a udeří přímo do Vítky.

VÍTEK

Říkám na svou čest, prsa jsou the bes...

VÍTEK zmlkne v polovině slova. Zlato z hvězdy na čele popraská a vysype se. Zůstává po ní jen zčernalý obrys.

OBRAZ 9

INT, DEN, KOSTEL, MEZI LAVICEMI

Tlustý cherubín VÍTEK s rachotem dopadá na dlažbu kostelní lodi. Vyděšený FARÁŘ se po kolenou plazí pryč, schoulí se na vyvýšeném místě v rohu a přetáhne si lem sutany přes hlavu. Celý se třese.

OBRAZ 10

INT, DEN, KOSTEL, MEZI LAVICEMI

VÍTEK otřeseně mlčí. Z čela se mu kouří. VÍTEK chce vzlétnout, namáhá se, ale nejde to. Průhledná křídélka se třepotají v absolutním tichu.

OBRAZ 11

INT, DEN, KOSTEL, MEZI LAVICEMI

Začíná se šepít. Kostelní loď potemní. Na sloupech se rozsvítí slabá světla v podobě svící. Nahatý VÍTEK sedí na podlaze. Brečí. Brada a drobná křídélka se třesou. Kostel je plný slz. Voda začíná stoupat a nadzdvihává lavice. Pohupují se na hladině. VÍTEK pořád brečí, sedí po pás ve vodě a dívá se k zemi.

OBRAZ 12

INT, NOC, KOSTEL, MEZI LAVICEMI

BŮH se zděšeně vyklání z vitráže a hledí do zaplavený kostel. Přejede si rukou zpoceně čelo.

BŮH

U všech svatých! Vypadá to tu jako na plovárně!

Opuští vitráž a po neviditelných schodech důstojně sestupuje k oltáři. FARÁŘ vykoukne zpod sutany a opatrně namočí ruku do vody.

FARÁŘ

Jak jen rozpoltím vody?

BŮH si těžce povzdychne a obrátí se k Vítkovi.

BŮH

Nebreč a konej! Podle skutků jejich poznáte je! Zpytuj svědomí!

OBRAZ 13

INT, SOUMRAK, KOSTEL, PŘED OLTÁŘEM

VÍTEK se zdvihá na kolena a po krk ve vodě se brodí k oltáři, před kterým levituje BŮH.

VÍTEK

Odpusť mi, Bože.

BŮH**Naprav svoje hřichy!**

Kostelem zahřmí. Potopa zmizí. FARÁŘ spráskne ruce. Průvan zhasne všechna světla a nastane tma. VARHANÍK začíná tiše hrát Stairway to Heaven. (Předehra bez textu.)

OBRAZ 14

INT, NOC, KOSTEL, PŘED OLTÁŘEM

VÍTEK zdvihá opuchlou tvář a s úžasem sleduje, jak se střecha kostela zdvihá a odplouvá do noci. Nad hlavou má hvězdnou oblohu. Měsíční světlo mu ozáří tvář. Střecha se rozpadá na kousky, které se ve vzduchu přeskupují a začínají vytvářet zářící schodiště. Vede až do nebe. Je celé poskládané z černobílých kláves.

OBRAZ 15

INT, NOC, BEDNA TELEVIZNÍHO PŘÍSTROJE Z 80. LET

Televizor stojí na stolku s bílým vyšívaným ubrusem v bílém pokoji. Obrazovka se rozzáří a naskočí obraz. Je vidět hlasatelka.

HLASATELKA

Vážení diváci, obyvatelé Velké Svaté se dnes stali svědky nevysvětlitelného úkazu.

Na obrazovce se objevuje kostel s chybějící střechou. Obrazovka se přibližuje, až rám televizoru docela vymizí. Je vidět jen kostel bez střechy. Z otevřených dveří vyběhají FARÁŘ s VARHANÍKEM, dopadají vedle sebe na promrzlou zem a těžce oddechují.

OBRAZ 16

EXT, NOC, SILUETA KOSTELA BEZ STŘECHY

Z míst, kde by měla být střecha vyrůstá osvěcené točité schodiště a míří k nebi. Zní hlasitá rocková skladba, Stairway to Heaven. Nahý cherubín VÍTEK zpívá a tančí po schodišti jako baletka.

VÍTEK

There's a feeling I get when I look to the west and my spirit is crying for leaving...

OBRAZ 17

EXT, NOC, PŘED KOSTELEM

Před kostelem se tísni početný DAV a dívá se vzhůru. Všichni v zimním oblečení z osmdesátých let. Od otevřených úst jim stoupá pára. KLUCI se strkají, pokřikují a v nestřežených okamžicích stahují jeden druhému čepice přes oči. Tleskají a fandí. HOLČÍČKY stojí s otevřenými ústy a napodobují Vítkovy taneční kroky. MATKY ukazují neobvyklý výjev nemluvnatům. BABKY se křížují. FARÁŘ s VARHANÍKEM se objímají.

OBRAZ 18

EXT, NOC, HVĚZDNÁ OBLOHA

VÍTEK se zastavuje na posledním schodu a obrátí se dolů k davu.

VÍTEK

...a stairway to heaven.

Vyrazí ze sebe poslední tón rockové balady a udělá pukrle. Hvězda na jeho čele se jasně rozzáří a v ruce se mu zhmotní elektrická kytara. Udeří do strun, jeho obraz se začíná rozostřovat, obrys jeho těla je nahrazen linií hvězd, vše ostatní mizí ve tmě. VÍTEK se stává součástí hvězdné oblohy.

5

HLASATELKA (m. o.)

Na obloze nad kostelem se zjevilo nové souhvězdí.

Odborníci ho nazvali Rock star.

OBRAZ 19

INT, NOC, TELEVIZOR ZOBRAZUJÍCÍ SOUHVĚZDÍ ROCK STAR

Natáhne se bílá ruka v bílém hábitu s ovladačem a vypne televizi. Detailní záběr na boží obličej. BŮH se ušklíbne.

BŮH

Ten obraz mě bude pronásledovat až do soudného dne.

Postupně se zjevuje celý BŮH s televizním ovladačem. Je pohodlně rozvalený v křesle. Záběr se stává součástí kostelní vitráže. BŮH se usmívá.

KONEC

Eva Mrázková

Na odvrácené straně Měsíce se zpívá

V Slunečné soustavě to hřmí, Měsíc se zlobí na Zemi.

„Je mi smutno, jsem celou dobu úplně sám.“

„Neumíš udržet dobrou atmosféru, nevládneš ani zařídít vodu.“

„Země, vždyť toho po tobě tolik nechci. Dej mi, prosím, své nejvzácnější zvíře. Co ti to udělá?“

„Máš neznámou stranu a nevěřím ti.“

„Jen proto, že ti nemůžu ukázat všechno, zůstanu navždy sám?“

„Ledňáčka nikdy nedostaneš. Ty bys ho zničil.“

„Ale já už nechci být sám!“

Země, modrá planeta, dala ledňáčkovi všechny odstíny modře, které ve vesmíru našla a jednu vzácnou schopnost. Kdekoliv ledňáček zazpívá, vznikne moře a nový život. Později svého rozhodnutí litovala. Ledňáček může přinést bytí kamkoliv do vesmíru a ona by nebyla jedinou planetou, která se může pyšnit životem. Proto schovala svůj nejvzácnější poklad do břehů jezírka hluboko v lesích, aby byl ledňáček daleko od veškerého světa a nenaučil se zpívat.

Uprostřed noci otevřel ledňáček oči do nezvyklého stříbrného světla, které pronikalo úzkou štěrbinou z vodní hladiny až do jeho skryše. Opatrně si prohlédl jezero. Lesklo se a zářilo.

„Proč mi svítíš do jezírka?“

„Je mi smutno. Zazpíváme si?“

„Co je to zpívat?“

„Naučím tě to. Když zpíváš, nikdy nebudeš sám.“

Les šumí, samota je krásná věc, nic na světě není krásnější než být sám.

„Říkal jsi, že je ti smutno. Ty jsi taky sám? Proč jsi sám, když umíš zpívat?“

„Protože mám něco, co nikdo nezná a všichni na Zemi se toho bojí.“

Les šumí, nikdo neví, co ho na neznámé straně Měsíce čeká, v jezírku je bezpečí.

„Chci umět zpívat. Už nechci být sám.“

„Naučím tě zpívat, ale na své odvrácené straně.“

„Chci umět zpívat. Nechci být sám.“

„Nikdo z nás už nikdy nebude sám.“

Les šumí, samota je krásná věc, odvrácená strana Měsíce je nebezpečná.

„Nejhorší trest je být sám, teď proletím celý vesmír a nikdy nepřestanu zpívat,“ trylkuje odvrácená strana Měsíce.

Daniela Peterová

Melouny nejím

„Holky, bacha, zdrháme.“

Chytly jsme se za ruce a s pištěním jsme přeskočily příkop plný hnědé vody. Zapadly jsme měkce do vřesu a borůvkví, modrá kolena jsme měly už předtím.

Bráška to nevzdal. Měl kratší nohy, ale kmitaly rychle. Proběhl bažinou, vydrápal se za námi a s odhodlaným výrazem se napřímil.

„Jestli mi utečete, řeknu to mámě!“

„Žalobníček žaluje, pod...“

„Počkej, Zuzko, nechci mít zase průšvih.“

„Je otravnej!“

„Tak dobře. Prcku, budeš nám dělat pejska.“

„Já chci být rytíř!“

„Hrajeme si na tátu a na mámu. Můžeš být naše dítě.“

„Nejsem mimino.“

„Jsi! Rytíř být nemůžeš, chlapi nebrečí.“

Konec prázdnin, letní idyla ve Starých Splavech.

Banda dětí byla dobře slyšet, hlídali jsme se navzájem a radostně plenili les za penzionem. Odpoledne nám rodiče slíbili koupání v jezeře a strejda Martin prý dokonce přiveze z Prahy meloun. Ještě jsem ho nechutnala.

Navečer nás vylovili z vody, nakrmili chlebem se sýrem a nacpali do postelí. Už v pyžamech jsme konečně zaslechli auto. Martin s melounem, jupí!

Seběhli jsme dolů do společenské místnosti a vrhli se na něho. Tvářil se divně. Dospělí si něco šeptali a pak nás odbyli, že už máme vyčištěné zuby. Spát, a bez pohádky. Taková nespravedlnost!

„Třeba si ho chtějí sníst sami!“

„To by neudělali.“

„Nebo mají něco tajného. Dobrotu, co nám nechtějí ukázat.“

Najednou se nám spát vůbec nechtělo. Bráška se nabídl, že to prozkoumá. Je to prtě, když ho chytanou, moc to neschytá.

Vrátil se za pět minut. Vlezl si ke mě, bosé studené nožky mi strčil pod peřinu a tvářil se vítězoslavně.

„Tak co, detektive?“

„Zítřa budu rytíř!“

„Co to meleš, špunte?“

„Běžte se klidně podívat! Poslouchají rádio. Máma brečí, táta taky. Strejda má tákovouhle nudli.“

Martin přivezl zprávy z Prahy. Armády pěti spojeneckých zemí Varšavské smlouvy spadly do Československa.

Už se nepamatuju, kdy a jak jsme se vrátili do Prahy, ale chuť na melouny mě přešla nadosmrti.

Daniela Peterová

Poslední přítelák

Sobota 18.11.1989. Tři kluci, bývalí spolužáci, sedí po zápase ve fotbalové šatně FC Čechie Uhřetěves.

- Jsme to dneska posrali.
- Totálně.
- Hráls jak zvadlej salát.
- Kluci, nechte mne, mám svých starostí dost.
- Proto kopeš pod psa?
- Povídej!
- My jsme se včera rozešli s Janou.
- No jo, ségra říkala.
- Nekecej.
- Prejs byl na Národní.
- A?
- Tam jsme byli všichni.
- Jenže já měl na hlavě bílou helmu!

Lenka Hanulová

Dva štuple

Vilo, Vilko, Viliam, aké krásne meno. Prevalila som sa v stane na pravý bok, aby som ho videla ako spí. Jednu ruku mal strčenú pod hlavou a zo spánku sa mračil. Usmiala som sa, až ma rozbolela hlava.

Bože, toľko som toho včera vypila. Alkohol nás zblížil. Už od prvej kapely.

Niekde v ruksaku mal byť Ibalgin, ale nevedela som ho nájsť.

Šuchot Vilka zobudil, pohladil mi chrbát.

Otočila som sa. Usmial sa a vtedy mu vypadli z úst dva štuple do uší!

Áno, z úst.

Boľavá hlava nefungovala. Od údivu som otvorila ústa a vypadlo z nich: „Viliam, ty ješ plast?“

Ako decko som pojedala vreckovky. Preto mama začala namiesto harmančekových kupovať obyčajné, lacné bez arómy. Ale štuple do uší?

Môj mozog panikáril a Vilo tiež.

„Nechápem,“ hapkal zmätene.

Bozkávala som sa s ním, keď ich mal v ústach?

Ležali oslintané medzi karimatkami. Jeden ružový, druhý modrý.

„Veď to sú moje štuple!“

„Nerozumiem,“ Vilo sa obzeral po stane.

Pre Kristove rany! Čo s tým fetišistom robím v stane? Kto žuje cudzie štuple do uší? Chutí mu ušný maz?

Každý má niečo, ale toto sa mi zdalo byť príliš. Predstavila som si chuť ušného mazu. Natiahlo ma.

„Klára, ja ti to vysvetlím!“ nezreteľne mumlal.

Načiahol za mnou ruku. Zdvihla som spacák, svoj štít!

Čo mi chce ešte oslintať? Toto nedám. Na toto nemám.

„Klára, stal sa omyl,“ znel tlmene. I naliehavejšie: „Ja som sa v noci musel asi zobudiť a dať si do úst tvoje štuple!“

Začínajú primitívne výhovorky. Tu nepomôže ani Ibalgin. Začala som hľadať v ruksaku ešte intenzívnejšie.

„Vieš, ja žujem tabak, a v noci mi musel vypadnúť z úst. Štuple som si musel strčiť do úst miesto tabakových vrecúšok,“ Vilo až takmer kričal. Znel zúfalo a divne.

Teatrálne vložil tvár do dlaní.

Stále som sa trochu triasla, v ruke zvierala svoju krabičku žuvacieho tabaku a v uchu ma niečo tlačilo. Roztrasenými prstami som si z ucha vytiahla tabakové vrecko.

„Vilko, dáš si?“

6x DRABBLE O PROSTŘEDÍ

Martina Císařová

POLITIKA JEDNOHO DÍTĚTE

Perón č.1979

Bliží se výročí vzniku Lidové republiky. Země je v pohybu. Lístky vyprodané týdný dopředu, zaplivaná nádražní budova praská ve švech. Prodírám se bezejmenným mužským davem. Žen je tu málo, ale dnes si mě nikdo nevšimne. Tajná policie nestíhá.

Zpocenou rukou svírám doklady. Li Ling, 18 let, pohlaví ženské. Už dnes jsem přírodní úkaz. Stařenky umírají, matek je málo, dívek v mém věku se nedostává. Mladší ročníky neexistují. Nikdo neví proč.

Republikou kolují nechutné pověsti. Rozlézají se tiše, jako vzduch zamořený smogem.

Chci zjistit, kde je pravda.

Nově narozené holčičky se ztrácí za temných nocí. Jejich stopy končí na peróně č.1979.

Ve špatném vlaku

„Slečno,“ muž v zelené vojenské uniformě mě chytá za rameno, „nastoupila jste do špatného vlaku.“

Vagón je přeplněný, všude se ozývá pláč. Polstrovaná sedadla načichlá cigaretovým kouřem, umakartové stolky i sítky na zavazadla jsou obložené nemluvnaty.

Voják mě vystrkuje ven. Trhnu hlavou a naposledy se ohlédnou.

Děti se po sobě válí a hlasitě vriskají. Jedno se skutálí ze sedačky a s dutou ranou dopadne na špinavou podlahu. Zdvihne hlavu. Pod růžovou čelenkou mu na čele prosvítá vytetovaná hvězda. Je to pravda!

Dívky.

Nemůžu se pohnout. Do zad mě udeří hlaveň samopalů. Padám na perón.

Vlak se rozjíždí. Míží v tunelu.

Spoj, který mě veze do tmy

Tmu prořízl můj výkřik: „Nechci!“

Neubráním se. Propadám do snu.

Noční nádraží pohlcuje smog. Dusím se.

„Pospěš si, Ling,“ mámin hlas se mi zažírání pod kůži. Nechápu, proč křičí.

Přichází zřízenec.

„Promiň,“ zašeptá máma. „Musím porodit dědice. Syn zajistí rodinu, děvče je k ničemu.“

Sklopí oči a předá mě zřízenci.

Začínám brečet. Cizí ruce mi odhrnou vlasy z čela, přiloží kovovou krabičku a zmáčknu tlačítko. Kůže mě pálí jako čert, teď už vriskám. Máma se odvrací a utíká pryč. Podpatky klapou opuštěným perónem.

Probouzím se v promáčené posteli. Čelo mě svědí.

Ale vrátila se, ne? Jinak bych tady nebyla.

Poslední stanice

Nemůžu zapomenout. Vracím se na místo činu.

Koleje běží do dálky. Nástupiště je plné lidí.

„Víš, koho si vezmu?“ klučí hlas vzrušeně zadržává. „Princeznu!“

Odfrknu si: „Princezny došly. Nejsou ani obyčejné dělnice.“

Matka se zamračí a táhne syna do přistaveného vlaku.

„Sbohem! Šťastnou cestu!“ Odsud se dá jet kamkoliv, třeba na věčnost. „Zapalte vonnou tyčinku a modlete se, aby vládní zřízenec nedostal příkaz přehodit výhybku!“

Dívám se k místu, kde koleje začíná halit tma. Tunel se šklebí a vydechuje jedovaté smogové výpary. Vzdychnu. Včera jsem odmítla další nabídku k sňatku. Muže mám ráda. Děti nechci. Mohly by to být holčičky.

Než se minulost narovná

Je vedro k padnutí. Z továrních komínů za betonovými zdmi stoupají oblaka hustého kouře a zakrývají slunce. Ve vzduchu visí otrávená minulost.

„Slečno?“

Ani se nehnu.

Zřízenec pokračuje ve sbírání odpadků. Milióny chlapů sní milióny instantních nudlí. Plastové obaly poletují po nástupišti v rytmu těžkých kol.

Utírám si pot z čela. Konečky prstů nahmatám jizvu.

Jsem šťastná, jako prvorozená jsem přežila. Matka mě do vlaku neposadila. Jsem smutná a trápím se. Tolik jsem ztratila. Užírám mě pocit viny. Pláču a přemýšlím, jak skončily moje sestry.

Denně prohlížím jízdní řády a hledám spravedlnost.

Jednou přijde.

Zatím pozoruji projíždějící vlaky a čekám.

Vraťte čas

Nervózně přecházím po perónu. Podpatky vyzývavě cvakají o beton. Chlapi se otáčejí. Z nechtěných žen je nedostatkové zboží.

Vláda pracuje na novém revolučním projektu. Už dnes vrátí minulost. Prý stačí přehodit čas na správnou kolej.

Do stanice vjíždí vojenský nákladní vlak. Veze kulometry, tanky a obrněná vozidla. Příslušníci lidové armády vyskakují a vrhají se k časové výhybce. Funí a napínají svaly.

Po tvářích mi tečou slzy. Jdu blíž. Zouvám lodičky a vrhám se do kolejiště. Chci pomoci! Opírám se o kovovou páku.

„Uhněte!“

„Slyšíte? Musíte odejít!“

Neposlouchám.

Ke slovu přicházejí tanky. Namířit. Pal!

Minulost se ani nehne. Je příliš těžká.

PÁR SLOV K PODZIMNÍMU LITAERU 6/2024

- Povídky na přání - je skvělé, že máme hned čtyři a každou úplně jinou!

Evě - Moc se mi líbí, že Alžběta vidí lidi jako mimozemšťany a mimozemšťany jako lidi. Je Alžběta opravdová mimozemšťanka? Byla celý život jiná než ostatní?

Daniele - Tvoje laboratorní povídky mi vždycky rozšíří obzory. Jejich čtení je můj (celoživotně) největší kontakt s vědou a výzkumem. Přiznávám, že slova autokláv, sporulace a polutant na mě působí úplně mimozemsky.

Heleně - Vydařená povídka, perfektní dialogy. Jen si říkám, kdo je vlastně vrah. Paní Svobodová? Mycelium? Proč?

Martina

- *Evini* nelesknoucí se ufoli jsou šťavnatě barvití, bavila jsem se a happyendy miluju.

Martina mě dojíímá, zase a pořád, emocemi, které dokáže nacpat do textu o čemkoliv.

Helenina detektivka je sice mírně předvídatelná, ale vtipná a dobře napsaná.

Lence dialogy věřím a **Luciin** recept na jiskry s levandulí jsem četla holkám na dobrou noc. Zdálo se jim prý o trpaslíkovi, co zvláště poskakuje:)

Daniela

LitAero 7/24 podzim

Cesta ke scénáři/povídce - 28. listopadu 2024

Autoři: Cisárová Martina, Hanulova Lenka, Mrázková Eva, Peterová Daniela

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky. Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

LITERART

Zveme na 62. večer autorského čtení
14.11.2024 od 19:00 hod
Kulturní centrum **VELKÝ MLÝN**

Poezie
upřesně

Jsme součástí festivalu **DEN POEZIE**

Aeroškola Praha absolventské čtení

Viki Shock

Ladanseuse

Adam Tahy povídky o cestách
po světě na motorce

hudba

Jan Polanský

Pavel Šenkapoun

Facebook: literart
Instagram: my.literart
literart.cz

Kulturní centrum Velký mlýn
U Českých loděnic 40, Praha 8-Libeň
velkymlyn.cz

Vstupem na akci souhlasíte se zaznamenáním Vaší podoby a zveřejněním na stránkách Liter Art.
Více informací na literart.cz

Městská část
Praha 8

Daniela Peterová

Ulítlý konec divadelní zkoušky

Neměla jsem se nechat přemluvit.

„Neboj, osvědčíš se!“

Kdybych se byla bývala zamyslela, nepřišla bych. Ztrapním se. Neumím hrát.

„Zarecituj!“ Zkouším deklamovat. Chichotají se: „Číst umíš?“

Třesu se, přestávám dýchat.

„Pokračuj!“

Nezvládám. Chci utéct.

Chlácholí, chválí. „Lepšíš se!“

Neřekla bych. Připozdívá se, budeme končit. Raduju se, přežila jsem.

Slyším: „Mohla bys, prosím, zopakovat...“

Nemohla!

„Naserte si! Nebudu šaškovat!“

Ječím.

„Pokračuj! Vztekej se! Exceluješ!“

Nafukuju se.

Odlétám.

Martina Císařová

Variace o teleportování a jiných dopravních potížích

I. Rande na východě

Lesklý iPhone 16 na stole tiše zavrňel. Park Ki-Mun odložil hůlky a četl: „Váš teleport je řádně zaregistrován. V zájmu bezpečnosti respektujte jízdní řád. Šťastnou cestu!“ Zkontroloval přiložený rozpis. Večer v 22:00. Nabral další sousto rýže a zamyslel se. Zaplatí si expres!

V 20:05 předsíň začala světélkovat. Ki-Mun uvázal kravatu a nazul si naleštěné polobotky.

V 20:05:29 si přihladil vlasy. Naposledy se prohlédl v zrcadle.

Přesně v 20:06 zdvihl kufřík a vstoupil do přistaveného portálu.

Večerní New York zářil. Ki-Mun se usmál a poslal jí polibek. Jeho Miley. Natahovala si měkké kostkované ponožky. Billboard svůdně poblikával. Romantická noc právě začala.

Lucie Miklová

Na cestě

Prstem přejíždím po nápisech automatu na lístky. Určitě se na mě všichni dívají. Sedám na vlak, srdce mi buší. Musí to být slyšet i na druhém konci vagonu. Až vystoupím, asi si zapálím cigaretu.

Jak moc jsem si zvykla, že někdo kontroluje cestu, že jsem pro někoho dost dobrá. Že jsme na všechno dva.

Vystupuju na obřím londýnském nádraží.

„Lucie, uklidni se!“ říkám si nahlas, „Dřív jsi sama cestovala pořád a nebála ses!“

„Můžete to zkusit, ale Vám antidepressiva nikdo nenapíše, vždyť se pořád usmíváte,“ odpověděl mi před měsícem můj terapeut na otázku, jestli bych na svoji sociální fobii nemohla zkusit medikaci.

Sluchátka pouštím nejhlasitěji, jak to jde. Přes ně nasazuji svoji vínovou čepici, která se mnou projela svět. Jdu po nádraží a v hlavě si vytvářím obrázek, že jsme všichni v jednom videoklipu, že i kroky ostatních, stejně jako ty moje, odráží dunění hudby.

Dojde mi, co dělám. Rozesměju se. Je mi to jedno, hlavně, že to funguje!

Probouzí se nadšení, že jsem na cestě. Sama za sebe, jen já, můj batoh a vínová čepice. Mám chuť jít si povídat s náhodným člověkem, nastavovat obličej slunci, jít brzo ráno běhat, zatančit si na tomhle nádraží.

Tohle jsem zase já.

Lenka Hanulová

Čierna sedačka bez čiernej kávy

Vystúpili sme s Adamom na stanici v Odesse po úmorných desiatich hodinách v najnižšej triede ukrajinského nočného vlaku z Charkova.

Stačil jeden pohľad a obaja sme zamierili k staničnej kaviarni. Vyzerala ako ruina, ale zadýchané okná naznačovali, že vo vnútri sú o šiestej ráno ľudia aj teplo.

Chcela som si umyť spotenuú tvár, zložiť popolníky hrúbky tenšej knihy (navyše so zlými dioptriami) a nasadiť šošovky. Ale na záchod som nešla.

Potrebovala som kofeín a trochu sa prebrať. Boli sme dolámaní. Cesta síce stála v prepočte len päť eur, ideálne pre nás študentov, ale posteľ bola doska z dreveného masívu potiahnutá dekou a plachta na prikrytie. Môj chrbát by kričal od bolesti, ak by mal hlasivky. Netešili ma ani nakradnuté konfetky z kupé vyššej triedy.

Adam išiel gentlemansky objednať kávu a ja som zamierila k čiernym koženým sedačkám.

Sadnúť sa mi nepodarilo. Zvrieskla som a vyletela na druhý koniec kaviarne. Sedačka sa totiž začala dvíhať, morfovať, meniť tvar. Čierna masa sa nadvihovala a naberala nepoznané rozmery.

Lenka, toto sa nedeje nedostatkom spánku, ani starými okuliarmi! Neforemná sedačka na mňa uprela zrak. Jej bielka s hnedým stredom naštvane zízali.

„Dievočka pojašena,“ zahrnela sedačka so stále jasnejšími kontúrami statného muža. Srdce mi bilo a popolníky sa mi zošmykli zo spoteného nosa.

„Pardon,“ vyhlýkla som. Práve som prisadla polonahého černocho. Dával si šlofíka v kaviarni na hlavnej stanici v Odesse.

Na čiernu odesskú kávu som zrazu vôbec nemala chuť. Položila som ju pred muža a vybrala z vrecka aj polepené konfetky. Za taký krycí manéver si zaslúži ocenenie.

Ja som odišla na záchod – zobudená som už bola.

Helena Asmalovská

Oblíbené zvířátko: *Helena Chalumneae*

Opatrně jsem přeskákala přes pokojíček, abych náhodou nešlápla na některou z rozevřených knih rozložených po celé podlaze.

Ano, i *Od agamy po žraloka* se přiklánělo spíš k ocelově modré barvě než olivové, seznať jsem a vybrala z růžového organizéru ten správný odstín pastelky.

Otevřela jsem sešit na popsané stránce s místem pro obrázek (*chalumnea* v nadpisu přeškrtnuté a opravené na menší a ještě hůře rozluštitelné *chalumnae*.)

„Lalokoploutvá,“ zašeptala jsem soustředěně. Z knih po pokoji začaly vyplavávat ryby nejrůznějších tvarů a velikostí, skvrnitě od modré do zelené, s tlamou rozevřenou i zavřenou, mohutnými ocasy, ale i pouhé rybí skelety. Vytvořily zástup jak na Popelčin střevíček a já, co by princ, zkoušela, která se na stránce bude nejlépe vyjímat.

„Helenko?“ přerušila mé soustředění z kuchyně máma a ryby se vyplašeně rozprchly. „Ty ještě furt píšeš ten úkol?“

„Mami, neruš, mám s tím ještě hodně práce,“ zamračila jsem se a našťavaně přemýšlela, jak teď vystrašené ryby přiměju zase vylézt.

„Helenko, všechny ostatní děti si vybraly pejska nebo zajíčka a už si určitě šly ven hrát,“ nakoukla máma do dveří. „Jen ty si musíš vybrat latimérii podivnou!“ povzdechla si a odešla zpět do kuchyně.

„Ostatní děti a jejich pejsci jsou nuda,“ procedila jsem pohrdlivě mezi žábry. Ryby se opatrně vynořily ze svých úkrytů a vytvořily kolem mne roj. *Já jsem latimerie podivná!*

Eva Mrázková

Josefovi se ztratilo jezero

Josef sedí v křesle a se zapáleným doutníkem pozoruje přes okno jezero. Najednou vstane.

Jezero zmizí.

Venku nastává zmatek. Stopy vedou k Josefovu domu.

„Kde je jezero, Josefe?“ klepou na dveře.

Němý Josef neodpovídá. Po dlouhých letech otevře dveře do svého malířského ateliéru. Pod vrstvou prachu nachází všechno, co potřebuje. Plátno, paletu i tempery. Musí namalovat nejkrásnější obraz.

Jezero na velkém plátně položí na břeh s cedulkou: „Podle pověsti vrátí jezero řeč tomu, kdo ho vypije. Tak jsem ho vypil. Odpusťte mi.“

Přichází bouře. Tempery stékají z obrazu přímo do bahna, kde bývalo jezero.

„Hurá!“ křičí Josef, zatímco voda stoupá.

Daniela Peterová

Další jiná láska

Dva mladíci na Piazza della Signoria ve Florencii.

„Do deseti, a musíš ho opustit.“

„Říkám ti kámo, že to nedám.“

„Jedna, dva, tři...“

„Podívej, jak je nádhernej!“

„Čtyři, pět, šest...“

„Ty svaly na nohách. Vypracovanej zadek!“

„Sedm, osm, devět, deset! Dolů! Je to jen socha!“

„A to je právě problém, že jsou všichni takhle nedostupní.“

Martina Císařová

Záškodníci

Plán na ovládnutí světa (v podání mých dětí, tříletý Míša, šestiletý David, sedmiletý Tomáš.)

„Chlapi, strašně se nudím. Co budeme dělat?“

„Rvát se na gauči?“

„Řádit?“

„Otrava! Chtělo by to něco mnohem lepšího.“

„Mám nápad, ovládneme svět!“

„Který?“

„Samozřejmě, že ten její!“

„Myslím, že právě usnula.“

„Přišla naše chvíle! Pojdte, tiše jako žížalky.“

„Pořádně si procvič hlasivky.“

„Soustřed' se, tři, dva, jedna a akce!“

„Mamí!“

„Musíš křičet hlasitěji, Míšo, takhle jí nevzbudíš.“

„Zařvi jako hladový dinosaur.“

„Mamííí!“

„Vidíš, jak ti to šlo. Dobrá práce!“

„A za chvíli znovu.“

„Spustíme plán B. Nalezeme jí do postele.“

„Budeme se schválně vrtět.“

„Roztahovat.“

„Ultra mega hlasitě chrápat.“

„Od dnešní noci už se nikdy nevyspí.“

„A svět bude náš!“

„Placáka?“

Helena Asmalovská Strýček Příhoda a pan Démie

Listopad 1917

Ruka s krajkovou manžetou proběhla přes dům, vylezla po žebříku na půdu a prodírala se přes zaprášené harampádí za komín, kde ležela černá, dubová rakev.

Zatnula nehty, odklopila víko a z vnitra povstala postava v tmavém sametovém rouchu.

„Děkuji ti, pomocníku, konečně mohu ovládnout svět!“ zasmál se netvor, nechtěně si šlápl na roucho, zavrával a spadl přímo na naostřenou plaňku plotu, kterou zde pro strýčka Příhodu někdo nechal opřenou. Ruka chvíli poklepávala prsty na místě, pak popadla jednu ze sklenic na zavařeniny, kterých byla půda plná, nabrala do ní deci-dvě krve a vytratila se.

Listopad 1992

Dobrman s obojkem s nýty proběhl přes dům, vylezl po žebříku na půdu a čenichal kolem zaprášeného harampádí až za komín, kde ležel otevřený velký ratanový kufr.

Pes zavětřil a zaštěkal. Ze tmy nad půdními trámy se vznesl černý, téměř sametový tvor a začal nahodile poletovat podkrovím, ve snaze dostat se ven.

Dobrman zavrčel, vyskočil a srazil netopýra přímo do kufru. Víko se s vrzavým klapnutím zavřelo. Pes chvíli přešlapoval na místě, pak zarafal, otočil se a rozběhl se pryč.

Listopad 2019

Z džungle vyběhla ruka s chytrými hodinkami, vcupitala do kláštera a proběhla mezi špalírem zlatých soch k oltáři, u kterého ležel velký ratanový kufr.

Ruka s námahou, jak ukazovaly hodinky, odklopila víko a z vnitra se s tichým pískáním vydrápal netopýr. Ruka vytáhla sklenici s tmavou tekutinou.

Netopýr se opatrnými doušky napil, zavřískal a vznesl se. Z džungle se náhle vynořil hvízdající černý mrak a tvora obklopil.

„Děkuji ti, pomocníku, konečně mohu ovládnout svět,“ zaslechla ještě ruka a pak se všichni netopýři rozletěli směrem k velkoměstu.

Daniela Peterová

Stýskání

Přijde den, kdy vás naposledy někdo vezme v parku za ruku, a vy se nad tím ani nepozastavíte.

Holčička s myšimi copánky obíhá bílou lavičku. Sem chodívali s dědou po vyučování krmit veverka. Nosil v kapse buráky, polovinu jich snědla sama.

Teď má kabátek se žlutou hvězdou. Do školy nesmí. Děda odjel vlakem.

Sbírá zvířátkům žaludy, i za něj. Leze po čtyřech. Doma bude rámus, zablátila si kolena bílých punčocháčů.

„Dědo! Nechci být na všechno sama!“

Prudce se ochlazuje. Pod lavičku se natahuje ledově průsvitná paže. Na předloktí má vytetované číslo 119999/1941.

Bere holčičku za ruku.

„Pojď, Sáro, je čas.“

Eva Mrázková

Nevšední den v životě Víta Čmeláka

Vít Čmelák večer neusedne ke stolu, nepovečeří skývu chleba s třemi plátky sýra, neopráší svoji rozsáhlou sbírku dřevěných i žestových dechových nástrojů a nebude se přesně do 22:00 věnovat tréninku hry na klarinet.

Vít Čmelák dnes půjde na koncert podprůměrné metalové kapely, aby si od baskytaristky Kláry vyzvednul australský nástroj didgeridoo. Ten ve své sbírce postrádá.

Vít si připadá v klubu Hnízdo nepatřičně. Přeje si být co nejdříve ve svém čistém a uspořádaném bytě, ale z ostýchavého přešlapování v koutu místnosti ho vysvobodí Klára.

„Profesore, to je skvělé, že jste přišel. Pojdte za mnou do šatny!“

Vít Čmelák v jedné ruce nervózně svírá sklenici s neidentifikovatelným nápojem a v druhé potězkává nástroj.

„Dopijte, prosím, a něco nám zahrajte!“

Vít Čmelák dnes na pódiu poprvé létá. Didgeridoo opravdu umí všechny zvuky světa. A modrý lektvar pomáhá zapomenout na všechny povinnosti i podrobný harmonogram všedních dnů.

Čmelák odteď patří do Hnízda.

Tomáš Kláčer

Sázka

1

„Pavel se se mnou rozešel,“ Alžbětin pláč mu rozvibroval ajfoun.

Říká se, že telefon nepřenáší emoce, ale Michal je z jemných vibrací snadno rozpoznával. Alžběta byla na dně. Už dlouho byl její vrba a byl za to rád, tajně ji miloval. Nikdy ovšem nenašel odvahu zkusit jejich vztah posunout. Ani teď nechtěl, aby celý večer proplakala.

„Betynko, Pavla znám dobře, je mi jasný, jak to bude dál,“ znělo mu to šroubovaně.

„Žádné dál není,“ vnímal proud slz, téměř mu vytékaly z mobilu do ucha. Chtěl by ji rozesmát, ale nevěděl jak.

„Vsaďte se, že do měsíce bude Pavel zpátky!“ navrhl.

„Nebude! Už nikdy! Klidně se vsadím, vole, klidně!“ Alžbětin vztek mu málem propálil bubínek.

Michalovi se po zádech rozběhli hadi. Styděl se, ale zastavit už nemohl: „Kdo prohraje, bude vítězem přivázaný k posteli a zlechtanej!“

„Beru, a ten připoutaný bude nahý!“

Hadi znehybněli. Vyděsila ho.

„Ale jenom zlechtanej, jo?“ korigoval.

„Bezva, zlechtám tě a klidně se i svléknu. Schválně, co to s takovým kladřasem, jako jsi ty, udělá! Kopyto, jelito!“

„Platí to,“ dvojhlasně stvrdili sázku.

2

„Na naše vítězství, Michale!“ Alžběta mu nalila víno. „Měsíc uplynul a Pavel je zase se mnou, takže...“ odmlčela se a podívala se mu přímo do očí.

Michal zrudnul: „Hele, Bety, to bylo jen tak.“

„Já jsem na tohle pověřivá – nesplním sázku a osud mne potrestá. Jdeme do ložnice!“

„Ale co když...?“ nasucho polkl.

„Je na služebce.“

Alžbětin přípitek nebyla její jediná sklenička, zato dlouhé tričko byl jediný kus oděvu, který rychle přetáhla přes hlavu.

Vzrušený Michal lehce utáhl poslední uzel a začal Alžbětu nesměle lechtat na chodidle.

Zarachotil zámeček a vrzly dveře.

„Služebka zrušena,“ zaznělo z chodby. Michal sotva stihl rozvázat první uzel, když Pavel vtrhl do ložnice. MATHEJ

„Na lepení vztahů seru. Tobě bych měl dát do držky, a tebe, Betyno, už nikdy nechci vidět.“ Prásknul dveřmi.

Michal uvolnil pouta: „Promiň Bety, to se nepovedlo.“

„Takže. Měsíc uplynul a Pavel se mnou není. Prohrál jsi! Svlékni se!“ Alžběta přebrala aktivitu.

„Víš, že de jenom o lechtání!“ připoutaný Michal se snažil ujistit.

Alžběta na něj upřeně zadávala: „To si teprve rozmyslím!“

Lenka Hanulová

Keď nechutia školské obedy

Starý záchod v družine bol Augustínovým milovaným miestom.

Svetložlté kachličky do polky steny a potečená korková podlaha ostatným spôsobovali úzkosť, jemu nie. Dokonca, keď vyrazilo kanalizáciu, nasadil si gumáky a šiel.

Školník odmontoval kľučku na okne, zostalo po celý rok pootvorené. V zime všetkým omrzal zadok. Ale Gustík si nasadil arafatku a navštevoval svoje útočisko napriek námraze.

Vychovávateľky sa naňho hnevali, častejšie sa strachovali. Nikto netušil, prečo Augustín niekoľkokrát denne absolvuje záchodové návštevy. Ani spolužiaci nič podozrivé nevypátrali.

Dôvodom totiž bola chuť toaletného papiera značky Harmanec. Žmolil si ho do malých guľčiek a spokojne pojedal miesto obeda, desiaty, aj olovrantu.

Lucie Miklová

Ještěrka na útěku

„Rozbil jsem to!“ bouchne Milan do stolu a přihne si z lahve. „Bublá to špatně!“

Měl od šéfa za úkol opravit bazénovou filtraci.

Jestli zjistí, že začal zase pít, odvezou ho na záchytku. Zase bude připoutaný k posteli a svíjet se v halucinacích.

Hlasy kolegů, domlouvajících se na zítřejší vykládce bazénových konstrukcí, zesilují.

Milan zpanikaří: „Ujedu jim!“

Lahev neohrabaně hází pod sedadlo a startuje vysokozdvizný vozík. Vyjíždí zadními vraty, k volantu se povely dostávají se zpožděním. Nestíhá zatočit a naráží do pečlivě srovnané hromady plastových tyčí.

Hlasy rázem ztichnou a ve vteřině je střídají blížící se kroky těžkých bot.

Zůstává sedět, je po všem. Zalapá po lahvi.

Martina Císařová

Variace o teleportování a jiných dopravních potížích

II. Romantika divokého západu

Obrazovka se zeleně rozsvítila: „Váš teleport je řádně zaregistrován. V zájmu bezpečnosti respektujte jízdní řád. Šťastnou cestu!“

Antonín vyskočil od stolu.

„Maruško, jde se balit!“

„Kdy letíme?“

„Večer, v 20:00.“

Bytem se rozvoněl přepálený olej: „Paráda, to stihnu osmažit řízky.“

„Řízky? Na romantickou noc v New Yorku?“

„Máš něco proti?“

Tonda se rozzářil: „Naopak!“

V 20:20 se na displeji rozsvítil červený nápis: „60 minut. Očekávaná doba zpoždění se může změnit.“

V 22:25 si Tonda povytáhl kostkované ponožky a dopnul sandály.

V 23:42 Maruška zívla a zakousla se do třetího chlebu s řízkem.

O hodinu později byl spoj bez náhrady zrušen.

LitAero LiterART podzim 2024

Absolventské čtení - 14. listopadu 2024

Autoři: Asmalovská Helena, Císařová Martina, Hanulova Lenka, Klačér Tomáš, Mrázková Eva, Miklová Lucie, Peterová Daniela

Sestavil: Mathej Thomka pro literární workshop – Kurz tvůrčího psaní a scenáristiky.

Neprošlo jazykovou a pravopisnou kontrolou.

